

Formy terorismu a obrana proti němu v rámci České republiky

Daniel Vlach

Bakalářská práce
2018

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva
akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Daniel Vlach
Osobní číslo: L15111
Studijní program: B2825 Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Ochrana obyvatelstva
Forma studia: prezenční

Téma práce: Formy terorismu a obrana proti němu v rámci České republiky

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujte literární rešerši na dané téma.
2. Vymezte problematiku forem terorismu a možné způsoby ochrany proti němu v rámci České republiky.
3. Zpracujte a proveďte analýzu zásahu Policie ČR včetně Útvaru rychlého nasazení při provádění zákroku proti teroristům.
4. Na základě analýzy navrhněte případné změny a doporučení k řešení daného zásahu.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] **Bezpečnostní strategie České republiky 2015.** Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2015. ISBN 978-80-7441-005-5.

[2] **Global Terrorism Database [online].** University of Maryland, College Park, MD 20740, USA 301.405.6600: University of Maryland, 2009 [cit. 2017-10-22]. Dostupné z: <https://www.start.umd.edu/gtd/>.

[3] **ČESKO. Zákon č. 210/2008 Sb. Ze dne 28. května 2008 k provedení opatření k boji proti terorismu.** In: Sběrka zákonů, Částka 66, s. 2694-2696. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

[4] **Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013 [online].** Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2013 [cit. 2017-10-22]. Dostupné z: <https://www.databaze-strategie.cz/cz/mv/strategie/strategie-cr-pro-boj-proti-terorismu-od-roku-2013>.

[5] **BALABÁN, Miloš a Bohuslav PERNICA. Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy.** Univerzita Karlova v Praze: Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-3150-9.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **3. listopadu 2017**

Termín odevzdání bakalářské práce: **15. května 2018**

V Uherském Hradišti dne 10. listopadu 2017

LS.

doc. RNDr. Jiří Dostál, CSc.
děkan

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ / DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹⁾;
- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²⁾;
- podle § 60³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60³⁾ odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské/diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské/diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti 27.4.2018

.....
podpis studenta

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydávalečně zveřejňuje bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy. Vysoká škola disertační práce nezveřejňuje, byla-li již zveřejněna jiným způsobem.

(2) Bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

(4) Vysoká škola může odložit zveřejnění bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce nebo jejich částí, a to po dobu trvání překážky pro zveřejnění, nejdelší však na dobu 3 let. Informace o odložení zveřejnění musí být spolu s odůvodněním zveřejněna na stejném místě, kde jsou zveřejňovány bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, již se týká odklad zveřejnění podle věty první, jeden výřisek práce k uchování ministerstvu.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3).

Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu.

Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělků jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělků dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Práce představuje současný terorismus, formy terorismu a obranu proti terorismu ve světě, ale zejména i v České republice. Téma obrana proti terorismu je velmi rozsáhlé. V této práci jde především o samotný zásah ozbrojených bezpečnostních sborů proti teroristům. V teoretické části práce je zejména současná situace terorismu ve světě a nejaktivnější světové teroristické skupiny. Dále se práce zaměřuje na útvary schopné boje proti terorismu ve světě i v České republice a problematiku používaných metod proti terorismu. V praktické části je okrajově postup jednotek IZS při případném teroristickém útoku na území České republiky. Konkrétněji pak práce v praktické části analyzuje činnost Policie ČR a zásah proti teroristům pomocí Útvaru rychlého nasazení a všech dalších dostupných prostředků. Cílem práce je analyzovat efektivnost a účinnost zásahu protiteroristické jednotky proti teroristům na území České republiky a případné zjištění nedostatků včetně návrhů na zlepšení.

Klíčová slova:

bezpečnost, Česká republika, obrana, terorismus, Útvar rychlého nasazení, zásah

(klíčová slova nakonec seřadit podle abecedy i v ANJ!)

ABSTRACT

The Work represents current terrorism, forms of terrorism in the world, but especially in the Czech Republic. The topic of protection against terrorism is very extensive. In this work is mainly about an intervention of armed security forces against terrorists. In the theoretical part is current situation of terrorism in the world and the most active world terrorist groups. The work focuses on the units capable of fighting terrorism in the world and in the Czech Republic and the problems of the methods used against terrorism. In the practical part is process of the integrated rescue against terrorist attack on the territory of the Czech Republic. In particular, the work in the practical part focus on the activities of the Police of the Czech Republic and the intervention against terrorists through the Rapid Deployment Unit and all other available means. The aim of the thesis is analyze the effectiveness and efficiency of the intervention of anti-terrorist units against terrorists on the territory of the Czech Republic and possible deficiencies, including suggestions for improvement.

Keywords:

Czech Republic, Defense, Intervention, Rapid Deployment Unit, Safety, Terrorism,

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat svému vedoucímu bakalářské práce prof. Ing. Dušanovi Vičarovi, CSc. za odborné vedení mojí práce, trpělivost, cenné rady a za čas, který mi věnoval.

OBSAH

ÚVOD	11
I TEORETICKÁ ČÁST	13
1 HISTORIE TERORISMU	14
2 PRÁVNÍ NORMY, MEZINÁRODNÍ ÚMLUVY O TERORISMU	17
3 TERORISMUS	18
3.1 EVROPSKÉ TERORISTICKÉ ORGANIZACE	18
3.2 CELOSVĚTOVÉ TERORISTICKÉ ORGANIZACE	20
4 FORMY TERORISMU	24
4.1 LETÁLNÍ FORMY TERORISMU	24
4.2 NELETÁLNÍ FORMY TERORISMU.....	25
4.3 SMÍŠENÉ FORMY TERORISMU	26
5 PROTITERORISTICKÉ OZBROJENÉ BEZPEČNOSTNÍ SBORY	27
6 OBRANA ČESKÉ REPUBLIKY PROTI TERORISMU	32
6.1 BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉM ČR	32
6.2 STRATEGIE BOJE PROTI TERORISMU V ČR	33
6.3 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	34
6.4 ARMÁDA ČESKÉ REPUBLIKY	40
7 METODY ZÁKROKŮ PROTI TERORISMU	44
7.1 PREVENCE	44
7.2 CÍLENÁ LIKVIDACE.....	48
8 DÍLČÍ ZÁVĚR	52
9 CÍL A METODY PRÁCE	53
II PRAKTICKÁ ČÁST	54
10 TERORISTICKÝ ÚTOK NA ÚZEMÍ ČR	55
10.1 SBĚR INFORMACÍ.....	55
10.2 MONITORING SITUACE.....	56
10.3 ZAHÁJENÍ ŘEŠENÍ SITUACE	56
10.4 PLÁNOVÁNÍ ŘEŠENÍ SITUACE	57
10.5 REALIZACE ŘEŠENÍ SITUACE.....	58
11 ZÁSAH ÚTVARU RYCHLÉHO NASAZENÍ	60

11.1	POČÁTEK ZÁSAHU	62
11.2	TAKTIKA CQB/FIBUA	63
11.3	ZÁVĚR ZÁSAHU	66
12	POUŽÍVANÉ PROSTŘEDKY	67
12.1	VÝSTROJ	67
12.2	VÝZBROJ	69
12.3	POUŽÍVANÁ MUNICE.....	71
13	NÁVRHY A OPATŘENÍ	74
	ZÁVĚR	76
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	77
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	84
	SEZNAM OBRÁZKŮ	85
	SEZNAM TABULEK.....	86

ÚVOD

Terorismus je v současnosti velmi často skloňovaným slovem nejen v České republice, ale i ve světě. Teroristické aktivity se neustále objevují po celém světě. S pojmem terorismus lze spojit pojmy jako brutalita, agrese nebo dokonce i genocida. Terorismus samotný se doposud nedokázal zcela potlačit. Stále se jedná o jeden z hlavních globálních problémů současného světa. Když se podaří v některé zemi určitou teroristickou buňku nebo skupinu potlačit, zlikvidovat, objeví se další v jiné zemi. Kromě toho jsou teroristické aktivity a útoky obohaceny o různé nové formy. Například využití běžně dostupných prostředků jako zbraně. Výroba a následné použití zbraní hromadného ničení. Tyto nové formy terorismu dělají tento světový fenomén nebezpečnější než kdy dřív. Nutno taky podotknout, že vlivem světové migrace se terorismus rozšiřuje do celého světa. Především islámští teroristé využívají migraci ke svému přesunu do křesťanských zemí, aby mohli zahájit na novém území své aktivity, případně podpořit již přítomné teroristické buňky. Strach z terorismu v celém světě stoupá. Lidé přestávají věřit bezpečnostním složkám a o svou bezpečnost se chtějí starat sami formou zabezpečení svých domovů a majetku a taky vlastnění střelné zbraně. Situaci velmi komplikuje Evropská unie svými kvótami a snaha zavedení přísnějších norem ohledně držení střelných zbraní a získání zbrojního průkazu. To je vnímáno řadou zemí v EU jako odzbrojování občanů, a tudíž neschopnost se efektivně bránit, když například nejnovější Koncepce ochrany obyvatelstva v ČR právě prosazuje, aby si každý člověk sám zajistil svoji bezpečnost.

Ani České republice samotné se terorismus nevyhýbá. Podle výroční zprávy Bezpečnostní informační služby z roku 2016 se terorismus objevuje i na našem území. Nejedná se sice o nijak závažné situace, které by masově ohrožovaly občany na životech, ale jedná se o prověřování různých skupin a konkrétních osob. Pozorování migrantů a občanů, kteří se vrátili například ze Sýrie zpět do České republiky. Rozhodně nelze ponechat nic náhodě a prevence je jednou z hlavních zbraní proti terorismu. V případě, že by došlo k mimořádné události vlivem teroristické aktivity, měla by být Česká republika připravena i na tyto situace díky kvalitnímu integrovanému záchrannému systému. Konkrétně teroristický útok může potlačit Policie České republiky svým Útvarem rychlého nasazení, který je v současné době speciálně cvičen zejména pro boj s terorismem a tím se taky stává hlavním prvkem zakročení proti terorismu v rámci vnitrostátní bezpečnosti. Taky je tu varianta zakročení pomocí sil a prostředků Armády České republiky. Jednotka 601. skupina speci-

álních sil z Prostějova společně s leteckým odřadem je schopna rychle, tvrdě a efektivně zakročit proti teroristické aktivitě na našem území.

Druhou stránkou věci je připravenost obyvatelstva a reakce na případný teroristický útok. S jistotou lze říci, že by zavládla v daném místě okamžitá panika a chaos. Potom velmi záleží na činnosti jednotek IZS, jak dokážou situaci zvládnout. S rozsáhlým a tvrdým útokem teroristů prozatím České republika zkušenost nemá, proto nelze s jistotou říci, jestli by případný teroristický ozbrojený útok náš bezpečnostní systém zcela zvládl.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 HISTORIE TERORISMU

Už ve druhé polovině 20. století se začalo globálně mluvit o terorismu vlivem několika útoků na kritickou infrastrukturu a zabíjením civilistů. Taky se objevila řada únosů a následné vydírání. Terorismus před začátkem 21. století se rozděloval na 3 skupiny:

- islámský fundamentalismus (Al-Káida, Fatah, Černé září),
- levicový terorismus (Brigate Rosse, Světlá stezka, Strana pracujících Kurdistanu),
- nacionální terorismus (IRA, ETA, Černí panterři, Tamilští tygři).

Výrazným mezníkem v historii, který znamenal úplně nové vnímání terorismu v celém světě, byla událost ve dne 11. září 2001. Den, kdy se odehrály teroristické útoky ve Spojených státech. Jednalo se o násilné převzetí kontroly dopravních letadel během jejich letu. Poté se tyto letadla použila jako řízené střely proti významným budovám na východním pobřeží Spojených států. Dvě letadla narazila do budov tzv. dvojčat v newyorském centru, známé taky pod světovým názvem World Trade Center. Tyto ohromné výškové budovy se po určité době po nárazu letadel zřítily k zemi pravděpodobně vlivem hoření leteckého benzínu a roztavení žárem nosných konstrukcí budov. Samozřejmě v současnosti existuje mnoho teorií, že to bylo úplně jinak. Rozhodné ale je, že se v tento den tato hrozná událost stala a je spojována s terorismem.

Další letadlo narazilo do budovy vrchního vojenského velitelství Pentagonu ve Washingtonu D.C. Sřet letadla s budovou znamenal srovnání se zemí celé jedné části Pentagonu. Čtvrté letadlo a údajně i poslední mělo narazit do Bílého domu nebo Kapitolu, ale toto letadlo se zřítilo na území Pensylvánie vlivem boje cestujících nebo sestřelením raketou ve vzduchu. Oficiální zpráva o tomto letadle vydána nebyla.

Z černých skříněk letadel bylo poté zaznamenáno několik odvážných bojů několika cestujících proti teroristům, kteří se zavřeli v kokpitu letadla a směřovali letadlo jako obrovskou řízenou střelu ke stanovenému cíli.

Toto tragické datum nejen pro Spojené státy, ale i pro celý svět ukázalo, že terorismus je vážný globální problém, který ohrožuje celý svět a je třeba ho řešit a případně se proti němu bránit. Po tomto dnu vznikla obrovská nenávisť vůči islámským teroristům a Al-Káidě samotné, kteří za těmito útoky stály. Události v tento den vedly k invazi amerických vojsk do Afghánistánu, kde byly objeveny tábory Al-Káidy. Na tyto tábory začaly 7. října 2001 letecké údery a následovala pozemní ofenzíva americké armády. Tehdejší americký prezi-

dent George Busch požadoval vydání Usámi bin Ládina, který údajně stál za útoky 11. září 2001. Usáma bin Ládin však vydán nebyl a právně obviněn taky nebyl. Americké armádě se ale podařilo zadržet velké množství islámských teroristů během bojů, kteří byli mimo výslechy taky mučeni, což umožnila Bushova administrativa.

Kromě zahájení války v Afghánistánu, je třeba zmínit, že terorismus vstoupil do bezpečnostních hrozeb drtivě většině států ve světě. Důsledkem se tedy objevilo založení protiteroristických sborů a útvarů, velmi zpřísněné kontroly například na letištích, v mnoha státech reforma zákonů o držení zbraní a jejich použití atd.

I když byla zavedená všelijaká opatření, nejen americká armáda bojovala tvrdě s terorismem na Blízkém východě a Středním východě, teroristické útoky pokračovaly ve světě dál a pokračují dodnes. Dalšími příklady známých teroristických útoků ve 21. století jsou například bombové útoky v Madridu v roce 2004, teroristický útok v Londýně v roce 2005, útok na školu v Beslanu přezdívaný „beslanský školní masakr“, a mnoho dalších.

Nejvíce aktuální teroristické útoky za poslední roky v Evropě jsou teroristické útoky v Paříži v listopadu roku 2015, kdy se pařížská metropole na okamžik proměnila ve válečnou zónu. Teroristi zde stříleli do lidí z poloautomatických útočných pušek a proběhly čtyři sebevražedné bombové útoky. Tato událost ukázala, že ani vyspělý francouzský bezpečnostní systém nemůže čelit dobře promyšleným a organizovaným teroristickým útokům. Dalším významným útokem v Evropě v březnu v roce 2016 byly teroristické útoky v Bruselu, kde došlo ke třem sebevražedným útokům v oblasti bruselského letiště a metra. Některé zdroje uvádějí, že útoky v Paříži a Bruselu mají souvislost a byly plánovány souběžně. K těmto útokům v Evropě se přihlásil tzv. Islámský stát.

Historické události teroristických útoků i ve 21. století tedy jasně poukazují, že terorismus je stálý globální problém, který nelze přehlížet ani podceňovat, a i přes různá prevenční opatření tady terorismus stále je a ohrožuje na životech, proto by zřejmě bylo potřeba terorismus začít řešit v jeho jádru především a v místě vzniku.

Taky je třeba zmínit, že kromě ozbrojených teroristických útocích se vlivem migrace v celé Evropě objevují nepokoje, násilí, zvyšující se kriminální činnost. Islámští teroristé jednoznačně využívají migraci k tomu, aby se dostali do Evropy. Migrace je hlavním problémem současné Evropy a jestli se nebude náležitě řešit a regulovat, může to znamenat i rozvrácení a následný konec sjednocené Evropy, obnova státních hranic a rozpad Evropské unie. Kromě toho by mohl zavládnout nekonečný boj a totální nenávisť mezi křesťany

a muslimy na území dnešní Evropy, tak jako na Blízkém a Středním východě nebo i v jiných částech světa. Evropská unie se sice na svých zasedání s touto problematikou snaží vymýšlet různá opatření a prevenci, například kvóty nebo zbraňová reforma formou přísnějších norem. Bohužel tady je velmi spekulativní, jestli jejich kroky jsou dobré nebo špatné, jestli v budoucnu nepodpoří právě činnost islámských teroristů v Evropě a jestli pak budou bezpečnostní složky schopny efektivně zakročit. Lidé v Evropě přestávají věřit v ochranu bezpečnostních sborů a raději chtějí spoléhat na svou vlastní ochranu. Důkazem je jednoznačně obrovský nárůst žádostí o zbrojní průkaz a nákup střelných zbraní.

V nejbližší minulosti se terorismus stále objevuje a dává o sobě významně vědět. Nedávné útoky v Sýrii, Egyptě nebo v Somálsku daly znovu velmi pocítit celému světu sílu a prostředky terorismu a jeho organizací. Pro teroristický útok se stále objevuje využití nelegálních střelných zbraní a po domácku vyrobené výbušniny (IED – improvised explosive device), což jsou prostředky, které mají nejničivější charakter. V případě nejnovějšího teroristického útoku v Egyptě se jednalo o vozidlo, které bylo plně naložené výbušninami. Vozidlo pachatel dovezl do centra města a následně ho odpálil. [1, 2, 3, 4]

2 PRÁVNÍ NORMY, MEZINÁRODNÍ ÚMLUVY O TERORISMU

Politika uplatňovaná proti terorismu většinou demokratických zemí se skládá z následujících bodů:

- teroristům se neustupuje a neuzavírají se s nimi žádné dohody,
- musí být dopadeni a souzeni,
- je nutné izolovat státy podporující teroristy,
- vyvíjet na ně nátlak.

V neposlední řadě je nutné zajistit mezinárodní spolupráci v boji proti terorismu.

Právní řád ČR umožňuje stíhání teroristických aktivit v celém jejich spektru. Nejedná se tedy jen o stíhání za provedení konkrétních útoků, ale i jakákoli logistická podpora teroristických aktivit, kooperace a samotné jejich financování.

Česká republika je v současnosti smluvní stranou všech třinácti universálních protiteroristických instrumentů. Vyplývá z nich nezbytnost plnění závazků. V ČR si instrumenty vyžádaly úpravy odpovědnosti právnických osob v českém právním systému. Česká republika tohle splnila přijetím zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Tímto zákonem Česká republika splnila řadu mezinárodních závazků a evropských předpisů, včetně již zmíněných protiteroristických instrumentů. Konkrétně se jedná o naplnění Rámcového rozhodnutí Evropské unie o boji proti terorismu.

Evropská unie vyžadovala tento zákon u členských států jako krok proti terorismu, jelikož velké procento trestných činů zachycených a spojených s terorismem byla právě právnická osoba odpovědná. Právnická osoba je vyšetřována, i když teroristický čin spáchá její zaměstnanec. Tím zákon vytváří tlak na právnické osoby v rizikových situacích a výrazně přispívá k zajištění vnitřní bezpečnosti země.

Závazky ČR vůči OSN, které se týkaly smluvní agendy k terorismu, jsou pokryty zákonem č. 40/2009 Sb., trestní zákoník - § 311: Teroristický útok. Nebyly přijaty pouze 3 změny nebo protokoly k úmluvám přijaté v r. 2005 v rámci Mezinárodní agentury pro atomovou energii a Mezinárodní námořní organizace, které se týkají boje proti terorismu. [5, 6, 7, 8, 9]

3 TERORISMUS

Terorismus je plánované, promyšlené a politicky či nábožensky motivované násilí, sloužící k dosažení vytčených cílů. Slovo terorismus vzniklo ze slova teror. Tato činnost zahrnuje metody a činnosti, které vytváří pocit strachu a hrůzy. Přesně vymezit pojem terorismus není jednoduché. V současné době existuje několik stovek definic tohoto pojmu, dodnes však neexistuje jednotná a všemi uznávaná definice. Terorismus je složitý a stále vyvíjející se fenomén. Obecně se dá chápat terorismus jako metoda, sloužící k dosažení určitého cíle, za pomoci násilí, brutality a vydírání. Terorismus je v současnosti chápán jako jeden z globálních problémů světa.

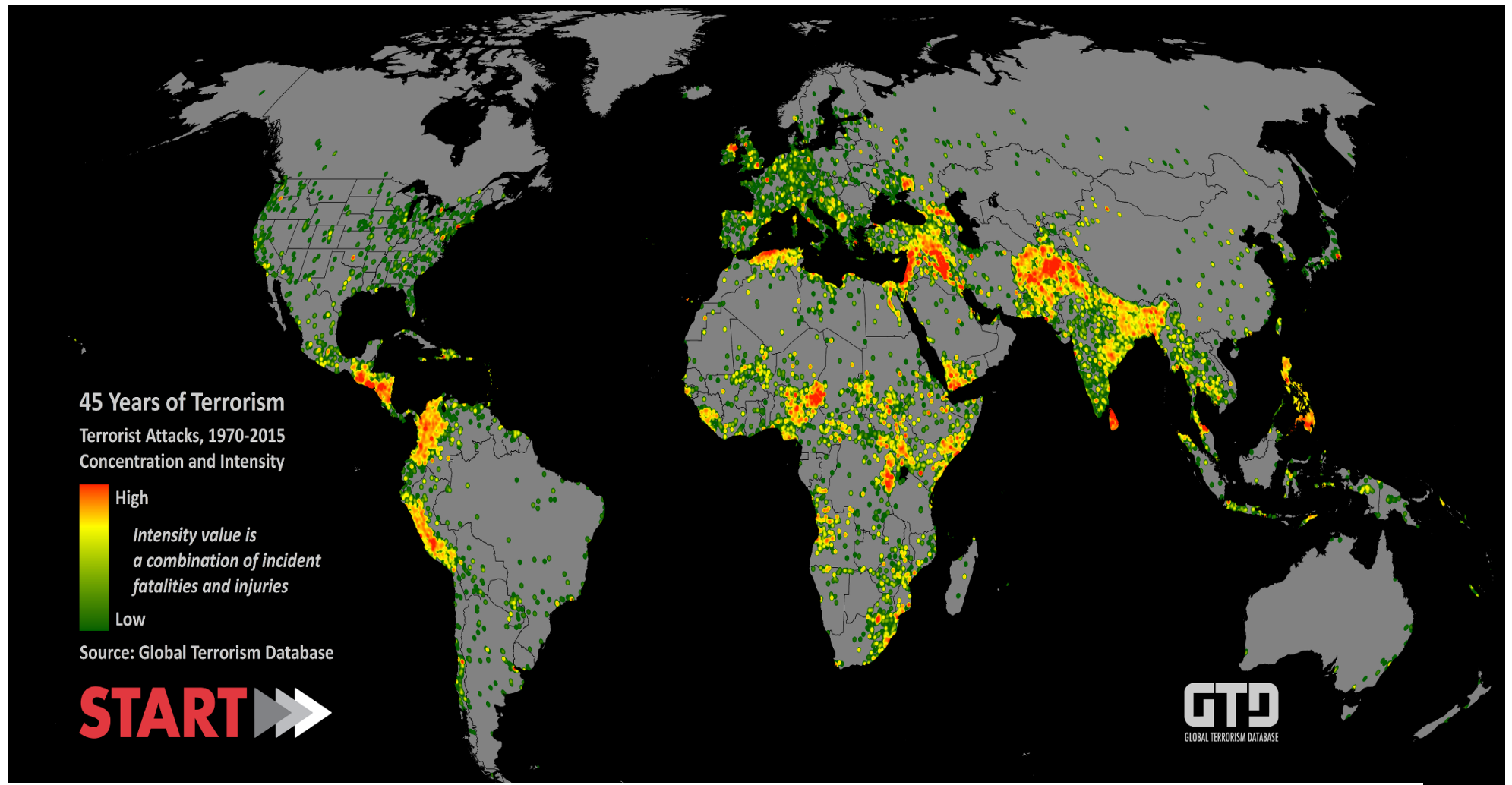
Teroristické útoky se objevují každoročně v celém světě. Většina těchto útoků jsou promyšlené a dlouhodobě naplánované. Je velmi těžké tyto útoky včas odhalovat a zabránit jim. Útoky jsou namířeny na bezbrannou veřejnost a mají vytvořit chaos, strach a rozhození kritické infrastruktury. Dnes se řada států snaží zdokonalovat svoje bezpečnostní sbory určené pro obranu proti terorismu. Mezi ně patří i český Útvar rychlého nasazení nebo 601. skupina speciálních sil generála Moravce.

3.1 Evropské teroristické organizace

Mezi nejvýznamnější evropské teroristické organizace patří podle dokumentu Rady Evropské unie:

- Irská republikánská armáda (IRA),
- Baskicko a jeho svoboda (ETA),
- Antifašistické skupiny odporu prvního října (G. R. A. P. O.),
- Loajalistický dobrovolnický sbor (LVF),
- Oranžští dobrovolníci (OV) a další.

Mezi nejznámější mimoevropské teroristické organizace patří Islámský stát (ISIS), Tálibán, Boko Haram atd. [6, 10, 11]

Obr. 1. Teroristické útoky od roku 1970 do roku 2015, jejich koncentrace a intezita. [Zdroj: 12]

3.2 Celosvětové teroristické organizace

Nejznámější mimoevropské teroristické organizace jsou tak známé ve světě, protože mají neustálou aktivitu a činnost.

Tálibán

Teroristická povstalecká skupina Tálibán, která působí především na území Afghánistánu, má neustálou každodenní aktivitu a provádí činnosti proti působícím koaličním jednotkám ISAF, které působí v Afghánistánu. Koaliční jednotky ISAF provádí humanitární pomoc a snaží se udržovat bezpečnost, kromě toho v současnosti cvičí místní policii a armádu. Jednotky ISAF se každodenně dostávají do konfliktu s místními skupinami Tálibánu. Dochází k bojům v ulicích měst a vesnic i v okolních horských oblastech a poušti. Tálibán v Afghánistánu předvádí perfektní příklad Guerillové války. Tálibán svou činnost financuje z prodeje drog, zejména opium. Některé zdroje uvádějí, že Tálibán přichází ze sousední země Pákistán, kde má své útočiště, a kde byl v květnu v roce 2011 nalezen a následně zabit významný představitel terorismu a vůdce Al-Káidy Usáma bin Ládín. Tenkrát ho po dlouholetém hledání našla tajná špiónská skupina v opevněné rezidenci v Pákistánu. Hledání bin Ládina trvalo od konce roku 2001 až do roku 2011. Hledání bin Ládina značně ztížilo zrušení zajateckých táborů v Iráku a Afghánistánu, kde probíhaly výslechy i mučení islámských teroristů a příslušníků Tálibánu a Al-Káidy. Tajné služby doslova lovily lidi a poté je podrobovaly výslechům a díky tomu nalézaly další důležité osoby a byl předpoklad, že je tato taktika dovede i k samotnému bin Ládínovi, což byl člověk číslo jedna. Zmíněná nalezená rezidence, kde byl předpoklad přítomnosti bin Ládina, byla téměř rok sledována. Probíhal sběr informací a důkazů o přítomnosti bin Ládina. Po sběru dostatku informací a důkazů a následném vyhodnocení, byly vyslány do akce dvě jednotky elitní námořní pěchoty Navy Seals, konkrétně Seal Team 6 přezdívaný jako bílá eskadra s jasným cílem, zabít bin Ládina a všechny, kdo budou klást odpor. Operace probíhala v noci a šlo o nepovolený zásah na území Pákistánu. Dva vrtulníky prototypu PR-68 s povrchovým opláštěním stealth, které způsobuje neviditelnost pro radary, dopravily dvě jednotky Seals přímo k rezidenci. Jeden vrtulník se u rezidence zřítil kvůli technické poruše. Pilot utrpěl lehké zranění, a tak akce pokračovala dál. Strhla se přestřelka v okolí rezidence a následně uvnitř. Jednotky Seal Team 6 postupovaly. Nakonec Usámu bin Ládina

zlikvidovaly včetně některých příslušníků jeho rodiny. Po dvou letech po této události na tomto místě vznikl památník a denně zde přichází mnoho muslimů uctít památku Usámi bin Ládina. Je tedy velmi pravděpodobné, že velké množství příslušníků Tálíbanu pochází právě ze sousedního Pákistánu. Usáma bin-Ládin byl pro Pákistán významná osobnost a mnoho lidí jde bojovat do Afghánistánu proti koalickým jednotkám, aby se pomstili a vyhnali jednotky ISAF z Afghánistánu. Od smrti bin Ládina se slehla zem po nejznámější teroristické skupině Al-Káida. Je ale předpoklad, že tato skupina se spojila nebo velmi úzce spolupracuje s Tálíbánem. [12, 13]

Boko Haram

Další známou světovou teroristickou organizací je africká islámská organizace s názvem Boko Haram. Tato skupina byla spíše označovaná za gangsterskou organizaci, ale v současnosti se jedná o velmi nebezpečnou teroristickou skupinu působící ve střední Africe. Tato skupina je známá svými zajateckými tábory, masovým vyvražďováním křesťanů i muslimů, brutálním vražděním s výstrahou pro ostatní. Tato teroristická skupina hodně přepadává transporty s ropným bohatstvím a z toho potom nakupují zbraně a vybavení. Zahraniční zdroje taky uvádějí, že nelegálně obchodují s diamanty. To je zřejmě důvod, proč tato skupina je v současnosti jednou z nejnebezpečnějších teroristických organizací na světě. Jsou těžce vyzbrojeni a své řady rozšiřují násilným braním mladých chlapců, které potom nutí krást a zabíjet. Až tito chlapi dospějí, jsou z nich loajální příslušníci Boko Haram. Při jejich vzepření se vůdci nebo dezertérvství, dojde okamžitě k vyvražďení rodiny nebo i celé vesnice příslušníka. Situace ve střední Africe je velmi vypjatá už mnoho let. Boko Haram se rozpiná v několika oblastech a jejich moc každým rokem roste. Důkazem je každoroční nárůst teroristických útoků v Africe. Boko Haram je každým rokem aktivnější. Kromě střední Afriky je v současnosti velmi nestabilní i severní Afrika, kde probíhají teroristické útoky ve velkých městech s cílem zabít co nejvíce lidí, rozhodit kritickou infrastrukturu a ukázat sílu a prostředky terorismu. Další nestabilní části Afriky je rozhodně východ Afriky. Východní pobřeží Somálska a činnost pirátů, kteří přepadávají obchodní lodě. [12, 14]

Islámský stát

Další nejznámější teroristická skupina ve světě je tzv. Islámský stát (IS, ISIS). ISIS má své působení v Sýrii, kde dokonce ovládalo několik měst, kde utlačovali místní obyvatele a vraždili, jak se jim zlíbilo. Proti ISIS a jejich činnosti začalo okamžitě reagovat několik

armád i světových organizací. Proti ISIS nejvýznamněji zakročila irácká armáda, která vyslala svou armádu do měst, které ovládalo nebo ještě ovládá ISIS. Proběhly velké boje, zejména o město Mosul, které bylo plně pod vládou ISIS. O toto město se bojovalo intenzivně několik dní. Bojovalo se o každou ulici a každý dům. Nakonec město Mosul podlehl irácké armádě. Nutno ale říct, že za ISIS bojovalo i několik bývalých vojáků aliančních armád, a dokonce i Evropané samotní. Proto nyní panuje velké napětí v Evropě, jelikož po porážkách ISIS se předpokládá, že uprchlí najatí bývalí vojáci se vracejí zpět do svých zemí a je obava, že začnou bojovat a organizovat teroristické skupiny na území Evropy. Celou situaci v Sýrii taky zkomplikovalo použití chemických zbraní. [12, 15]

Abu Sayyafa

Jedná se o teroristickou skupinu tvořenou islámisty, která působí zejména na území souostroví Filipín. Tato skupina o sobě dává vědět neustálými únosy cizinců, obchodem s orgány a prodej mladých dívek jako sexuální otrokyně. Abu Sayyafa taky stojí za několika teroristickými útoky ve velkých městech. Přepadávají místní křesťanské školy a vlévají celoživotní strach do srdcí dětem. Bezpečnostní systém na souostroví Filipín je značně omezený. I přes podporu Spojených států, Filipíny nejsou schopny vytvořit fungující bezpečnostní prostředí. Filipínská teroristická skupina má pod palcem mnoho důležitých prvků, které ovládají tuto zemi. Filipíny jsou značně nestabilní území. Je zaznamenáno i několik bombových útoků, přepady škol a střelení do civilistů v centrech měst. [12, 16]

Drogové kartely

Ačkoliv se drogové kartely těžko přirovnávají k jiným teroristickým skupinám, jejich činy a útoky už jsou naprosto srovnatelné s jinými teroristickými útoky. Největší drogové kartely vládou krutou silou v oblasti Střední a Jižní Ameriky. V této oblasti je největší pěstování a následná výroba drog na celém světě. Drogové kartely potom obchodují s drogami a vyvázejí je do celého světa. Drogové kartely stojí za velkou nestabilitou států Kolumbie a Venezuely. Kromě těchto států taky silně destabilizují okolní státy jako je například Brazílie, Mexiko, ale i ostrovní státy jako Dominikánská republika nebo Haiti. Kartely jsou po zuby ozbrojené skupiny, ze kterých jde obrovský strach. Drogové kartely stojí za několika bombovými útoky v centrech různých měst v dané části Ameriky. Kromě toho páchají atentáty na vládní představitele, vydírají, zabíjejí na potkání a unášejí dospívající děti. Dívky používají jako otrokyně nebo pro obchod s bílým masem, chlapce jako budoucí členy drogového kartelu. I když se situace například v Kolumbii za poslední roky výrazně

zlepšila, kartely svoji činnost provozují dál a prozatím se je nepodařilo zcela zastavit, případně zlikvidovat. Historie těchto drogových kartelů poukazuje na malé výrobní drogy, kterými to vše začalo. Poté si tyto malé skupinky lidí začaly nakupovat zbraně z výdělků a začaly rozšířovat strach pomocí zabíjení. Postupem času tyto skupinky rostly až přerostly v současné drogové kartely, které společně terorizují rozsáhlé území. I když se tyto kartely spolu někdy nedohodnou a dojde k bitvě mezi nimi, i tak lze vnímat drogové kartely v Americe jako určitý celek seskládaný z mnoha částí, které v mnoha situacích úzce spolupracují. [12, 17]

Světové teroristické organizace vnímané jako celek

Světových teroristických organizací existuje mnoho, každá má své cíle a způsoby projevu. Málokdo si ale představuje terorismus jako světový propojený řetězec. Bezpochybně spolu teroristické skupiny vyjednávají nebo dokonce spolupracují. Předávají a překupují si mezi sebou cenné informace, dokonce i zbraně nebo drogy. Obchodují s lidmi. Existují domněnky, že terorismus po celém světě někdo konkrétní řídí, že větší skupiny ovládají ty menší a ty menší z těch větších mají obavy a strach. To je však zatím nepotvrzená teorie, ale je naprosto logická. Jisté ale je, že pokud by se vzájemná spolupráce teroristických skupin prohlubovala, mohlo by to znamenat mnohem větší globální problém než jaký terorismus představuje v současnosti. Proto je třeba proti terorismu bojovat, tvrdě zasahovat tam, kde se objeví, se snahou okamžitě potlačit a zlikvidovat. Aktivně vyhledávat, objevovat a likvidovat teroristické buňky, skupiny a tábory. Nesmí se dopustit, aby se terorismus ve světě rozpínal, a aby se teroristické skupiny vzájemně podporovaly nebo dokonce spojovaly. Jakékoliv větší spojení řady teroristických skupin by mohlo znamenat destabilizaci dalších států a zhroutil bezpečnostních systémů. Je ale třeba zmínit, že spolupráci a obchody teroristických, zločineckých a jiných skupin mezi sebou velmi dobře předem odhalují informační a zpravodajské služby. Takové obchody nebo spolupráce, pokud jsou předem odhaleny, jsou bezkompromisně potlačovány a likvidovány. Informační a zpravodajské služby se taky snaží teroristické nebo jiné skupiny proti sobě vzájemně poštvávat. I přes tyto činnosti se děje neustále, že teroristické skupiny v určitých oblastech rostou pomocí různých vlivů. Například pomocí společného zájmu, válkou, která obnáší i tzv. „vedlejší ztráty“ nebo i třeba pomocí strachu nebo vydírání.

4 FORMY TERORISMU

Pro usnadnění klasifikace využívaných forem terorismu je možné je rozdělit do třech skupin:

- letální formy,
- neletální formy,
- smíšené formy.

4.1 Letální formy terorismu

Letální tedy smrtící formy terorismu využívají donucovacích prostředků. Jedná se o nejpoužívanější formu terorismu ve světě. Letální formy můžeme rozdělit do dvou podskupin podle použitých prostředků na:

- konvenční terorismus,
- nekonvenční terorismus.

Konvenční (klasický) terorismus zahrnuje použití sečných a bodných zbraní. Dále střelných zbraní, hořlavých látek a výbušných zařízení.

Tato forma terorismu byla použita téměř u všech útoků provedeny v průběhu dvacátého století. Konvenční terorismus byl na vrcholu v roce 1988. V tomto roce bylo zaznamenáno 666 teroristických útoků. Od tohoto roku konvenční formy terorismu rapidně klesají a byly nahrazeny nekonvenčními formami terorismu.

Nekonvenční terorismus zahrnuje zejména zneužití a následné použití CBRN (zbraně hromadného ničení). Ve spojení CBRN s terorismem se často mluví o tzv. super terorismu. Mezi zbraně hromadného ničení zařazujeme:

- chemické zbraně,
- biologické zbraně,
- jaderné zbraně,
- radiologické zbraně.

Největší riziko současnosti představují chemické zbraně z důvodu jednoduché výroby. Většina materiálů potřebných k výrobě chemických zbraní lze sehnat i v běžných obcho-

dech. Ve světě je několik zaznamenaných případů, kdy došlo k použití chemické zbraně. V současnosti se objevuje používání chemických zbraní v Sýrii. Nejděsivějším příkladem takového teroristického útoku byla událost v tokijském metru v roce 1995, kdy členové sekty s názvem v překladu „Nejvyšší pravda“ zamořili tokijské metro sarinem, což je nervový plyn.

Další velké riziko představují biologické zbraně, které jsou velmi levné na výrobu. Při válce v Iráku našla americká armáda několik laboratoří, ve kterých testovali nebo vyvíjeli právě biologické zbraně. Tyto laboratoře byly po odhalení srovnány se zemí leteckým úderem. Neví se však, jestli byly zničeny všechny takové laboratoře.

Co se týče jaderných zbraní, tak tyto zbraně jsou sice nejničivější zbraně hromadného ničení, ale jsou taky velmi nákladné na výrobu a jejich výroba je velmi náročná a je zapotřebí několika expertů například v oboru jaderné fyziky. Jaderná zbraň kromě složité výroby musí mít taky svůj jaderný nosič z kterého může být odpálena. Proto jaderné zbraně nejsou vhodné pro teroristické účely a lepší alternativou se tedy stávají potom radiologické zbraně.

Radiologické zbraně, také označované jako „Špinavé bomby“, jsou oproti jaderným zbraním značně nižší na náklady výroby a jejich údržbu. Špinavá bomba dokáže rozmetat radioaktivní látky do širokého okolí. V praxi to znamená použití výbušniny, která je obohacena například radioaktivním odpadem a následný výbuch rozšíří radioaktivitu do okolí. Proto i radiologické zbraně představují velké riziko použití v současnosti. [18, 19]

4.2 Neletální formy terorismu

Tato forma terorismu se vyznačuje používáním běžně používaných prostředků a moderních nástrojů. Neletální forma terorismu se taky označuje jako moderní terorismus. Neletální formy terorismu se dají rozdělit podle použitých prostředků, nástrojů a to na:

- terorismus realizovaný běžnými prostředky,
- nekonvenční terorismus.

Při terorismu realizovaným běžnými prostředky se jedná o teroristické aktivity, při nichž jsou prostředky, se kterými se setkáváme v každodenním životě, použity novým způsobem. Většinou buď jako zbraň nebo donucovací prostředek. Typickým příkladem jsou automobily, vlaky, letadla nebo lodě. I v Evropě se tato forma terorismu objevila, kdy terorista

najel s kamionem do davu lidí. Do této formy terorismu se také zahrnuje kyberterorismus nebo psychologický terorismus.

Nekonvenční forma neletálního terorismu představuje moderní zbraně, jejichž účinek je založen na principech optiky, akustiky nebo elektromagnetického impulsu neboli EMP. Primárním cílem těchto zbraní je dočasné vyřazení protivníka z boje bez přímého ohrožení jeho života. [18, 19]

4.3 Smíšené formy terorismu

Jedná se o formu terorismu, kdy se používá letální a neletální forma dohromady. Například kombinací automobilu s výbušninou, která je v něm umístěna, lze snadno získat mobilní prostředek, který je srovnatelný s řízenou střelou. Taková použitá forma útoku potom může být jedna z nejnebezpečnějších, protože dokáže napáchat největší škody. Do této formy se zahrnují i sebevražedné bombové útoky, jelikož se jedná o použití osoby jako zbraň, která na sobě má připevněné nebo nese nějaký druh výbušniny. Tato forma terorismu se objevuje po celém světě a nahání hrůzu i specialistům, kteří se terorismem zabývají, dokonce i vojákům a policistům, kteří proti terorismu bojují. Smíšená forma terorismu je bezpochybně zákeřná a jedná se o nejobávanější formu terorismu na světě. Zneužitý prostředek nebo osoba je využita jako kamufláž k vykonání činu.

5 PROTITERORISTICKÉ OZBROJENÉ BEZPEČNOSTNÍ SBORY

Reakcí proti terorismu ve světě, kromě zavádění různých prevenčních kroků, je zakládání speciálních protiteroristických ozbrojených sborů. Tyto sbory jsou primárně určeny proti případné teroristické aktivitě. Jejich výcvik je zaměřen především na boj proti terorismu za pomoci nejmodernějších technologií a různorodého zbraňového arzenálu. Na světě existuje celá řada těchto sborů, některé jsou na světové špičce a předávají zkušenosti v rámci dohody i jiným méně zkušeným sborům. Speciální protiteroristické sbory jsou založeny na bázi policejních, vojenských nebo paravojenských organizací. Obecně jsou členové do těchto jednotek a sborů pečlivě vybíráni. Jsou to lidé, kteří vynikají v ohledu fyzické kondice, střelby, vyrovnanosti psychiky a taky osobní odvahou. Tito lidé podstupují tvrdý výcvik a jedním z hlavních prvků výcviku je sladění s ostatními členy komanda. Kromě nepřetržitého výcviku střelby a taktiky jsou členové protiteroristických sborů cvičeni i v kontaktním boji, protože při boji v uzavřených prostorách většinou dochází k fyzickému kontaktu ať už s civilisty, rukojmími nebo samotnými pachateli. I přes existenci několika bezpečnostních ozbrojených sborů a speciálních jednotek, které jsou cvičeny na boj s terorismem, terorismus se ve světě stále rozmáhá i přes aktivní vyhledávání, odhalování a následné likvidaci teroristických buněk. Některé teroristické organizace jsou tak mocné, že není možné je zlikvidovat ozbrojeným zásahem byť rozsáhlého charakteru, protože by to mohlo znamenat otevřený boj a velké krveprolití.

SWAT

SWAT je zvláštní jednotka policejních oddělení v USA. Zkratka znamená: „Special Weapons and Tactics“. Tato jednotka bojuje především proti gangsterům a teroristům na území Spojených států. První jednotka s neseným názvem vznikla v roce 1967 u policejního oddělení v Los Angeles. Jednotka velmi efektivně zasahovala proti různým ozbrojeným zločincům, pachatelům nebo samotným teroristům. Jednotka SWAT Los Angeles byla první jednotka, která zavedla několik základních prvků v boji v uzavřených prostorech. Jejich úspěšnost o sobě brzy dala znát po celém světě. SWAT jednotky začaly vznikat i v jiných městech ve Spojených státech se stejnou strukturou a taktikou boje. Instruktoři z jednotky SWAT v Los Angeles kromě instruktáže jiných jednotek SWAT taky jezdí po celém světě k různým protiteroristickým útvarům přednášet a předávat zkušenosti svého umění boje v uzavřených prostorech. SWAT patří bezpochybně mezi nejlepší protiteroristické útvary na světě. Jejich hlavní předností je záchrana rukojmí. Ve Spojených státech je vedena sta-

tistika ztráty rukojmí a počet zásahů jednotlivých sborů SWAT. Každý rok je vyhlášena nejlepší jednotka SWAT v USA za svoji činnost, počet zásahů a ztracených rukojmí. [20]

JTF2

Jedná se o speciálně cvičenou kanadskou jednotku. Informace o této skupině jsou velmi utajované. Jejich činnost nelze dohledat. Je však známo, že tato kanadská utajovaná jednotka je rozhodně případnou silou proti terorismu.

Navy Seals

Jednotky Seals jsou speciální jednotky námořnictva Spojených států. Jedná o vojenské speciální jednotky, které mají prioritu především v zásahu na moři, ale v současnosti cvičí a operují i na souši. Jednotky Seals jsou v současnosti nejvíce používanou silou Spojených států proti teroristům po celém světě. Do Navy Seals patří určitý počet těchto speciálních jednotek. Každá jednotka Seals má své číselné označení a krycí jméno. Nejznámější jednotkou Navy Seals je bílá eskadra, tedy Seal Team 6, která je taky ze všech jednotek Navy Seals nejvíce nasazována. Hned v závěsu jako nejvíce využívaná jednotka Seals je Seal Team 8, tedy rudá eskadra. Jednotky Seals mají zaznamenaných několik úspěšných operací proti významným představitelům terorismu a různým teroristickým táborům. Například v Pákistánu v roce 2011 bílá eskadra zabila Usámu bin-Ládina, což byl vůdce tehdejší Al-Káidy. [21]

Delta Force

Delta Force jsou vojenské zvláštní jednotky Spojených států. Patří mezi světovou elitu mezi protiteroristickými útvary. Delta Force je nasazována do konfliktů po celém světě. Jejich hlavní činností jsou údery proti vybraným cílům, případně záchrana rukojmí, když si to žádá situace. O existenci a činnosti tohoto útvaru existuje řada historek, příběhů a teorií kvůli naprostému utajování jejich operací. Důležité ale je, že tento útvar existuje a společně s americkými Navy Seals tvoří kvalitní speciální a zvláštní sílu disponující nejmodernějším vybavením proti terorismu nejen v USA, ale především ve světě.

BOPE

BOPE je speciální protiteroristická jednotka z Rio de Janeira působící po celé Jižní Americe. Tato jednotka je primárně cvičena pro boj v místních favelách, což jsou rozsáhlé obytné oblasti chudinské části obyvatel. Na těchto místech je obrovská kriminální a zločinecká činnost. Probíhá zde masová výroba drog a překupování zbraní. Favely jsou většinou do-

movem různých gangsterských, extrémistických nebo dokonce teroristických skupin. Favely jsou běžně spojovány s drogovými kartely. Drogové kartely a jejich činnosti jsou hlavním problémem současné Jižní Ameriky. Drogové kartely vyvázejí obrovské množství drog do celého světa. Z peněz z drog potom nakupují zbraně. V současnosti jsou ty největší drogové kartely po zuby ozbrojené a jen málokdo si na ně troufne. Jednotka BOPE se už několikrát setkala s těmito kartely, a když se tak stalo, došlo k tvrdým bojům v dané oblasti. Jednotka BOPE patří mezi experty na boj zblízka, jelikož ve zmíněných favelách se několikrát dostanou do bezprostřední těsné vzdálenosti s pachatelem. [22]

SAS

Je britská speciální jednotka určená pro boj proti terorismu především. Tato jednotka patří mezi špičku v komplexních operacích, což znamená, že tato jednotka je speciálně vycvičena tak, že je schopná zasahovat téměř ve všech prostředích na světě. Tím je SAS známá po celém světě, jelikož zasahuje jak v horách, na moři i v lesích a pralesích nebo dokonce i poušti. Schopnost zásahu v různých prostředích na světě vyžaduje tvrdý a nesmírně náročný výcvik, který většinou probíhá ve výcvikovém prostoru v pohoří Brecon Beacons v jihovýchodním Walesu nebo ve výcvikovém středisku Hereford, kde jezdí na různé semináře protiteroristické sbory z celého světa. Pohoří Brecon Beacons a okolní horské oblasti jsou domovem britských SAS. Tato jednotka byla první protiteroristická jednotka, která si uvědomila nebezpečí použití zbraní hromadného ničení, a tak SAS zavedla do výstroje plynové masky, ve kterých většinou při zásahu v uzavřených prostorách pracuje a zasahuje. Nejproslulejší akcí britské SAS je operace Nimrod z roku 1980. Tato operace měla za cíl osvobození rukojmí z iránského velvyslanectví v Londýně. Vyjednávání s teroristy trvalo několik dní, které nakonec stejně selhalo. Tenkrát britští SAS předvedli příkladné zakročení proti terorismu s neuvěřitelnou rychlostí a špičkové osvobození rukojmí. [23]

GSG-9

Německá speciální jednotka vznikla po mnichovském masakru na Olympiádě v roce 1972. Tato jednotka vznikla především pro boj s rostoucí hrozbou terorismu. GSG9 brala příslušníky zejména z německé pohraniční stráže a policie. V současnosti se tato německá jednotka specializuje na záchranu rukojmí, únosy osob a boj proti terorismu. [24]

SIE

Další jednotka, která vznikla po masakru na Olympiádě v roce 1972 je Special Intervention Eskadron. Je taky známá pod zkratkou ESI, což je překlad zase z francouzštiny. Jedná se o belgickou protiteroristickou skupinu. Jednotce se neoficiální přezdívkou říká „Diana“. SIE má ve své struktuře i svoji vlastní pozorovací a vyjednávací skupinu. Tento útvar byl vojenský pod ministerstvem obrany, ale v roce 1995 se jednotka spojila s dalšími belgickými zásahovými jednotkami a přešla pod správu federální policie a ministerstva vnitra. Kompletní transformace byla dokončena v roce 2001. Současní operátoři jsou experti na práci ve výškách za spolupráce s helikoptérou. [24]

GIGN

National Gendarmerie Intervention Group neboli GIGN vznikla v roce 1973. Tato francouzská jednotka se specializuje především na protiteroristické a záchranné mise. GIGN má ve světě obrovskou činnost. GIGN se zapojilo do více než 1000 operací. V současnosti jednotka GIGN je nejlepší jednotka na zásah v letadle. Svoje zkušenosti a výcvik v této jejich vrcholné činnosti poskytují i jednotkám jiných států. Prozatím se v efektivitě, promyšlenosti a účinnosti zásahu na letadlo žádná jednotka na světě jednotce GIGN nevyrovnala. [24]

GROM

Polská jednotka GROM byla aktivována v roce 1990. Jejich jméno je odvozené od odkazu výsadkářů z 2. světové války „tíši a nevidění“. V současnosti se jedná o speciální protiteroristickou jednotku, která je expertem na nekonvenční boj a operace daleko za nepřátelskou linií. [24]

G. E. O.

Španělská Grupo Especial de Operaciones neboli GEO byla založena v roce 1977. Důvodem založení této jednotky bylo zvyšující se nebezpečí terorismu v době přechodu Španělska z monarchie na demokratický systém. Jednotka má pod drobnohledem teroristickou skupinu Baskicko a jeho svoboda, která zřejmě stála za teroristickými útoky napáchané v Madridu v roce 2004. Tato španělská jednotka vyniká v narušování teroristických spiknutí a neutralizování organizovaného zločinu. [24]

Spetsnaz

Spetsnaz je ruská elitní protiteroristická jednotka. Spetsnaz je známý hlavně díky své proslulosti neuvěřitelně těžkého výcviku. Při výcviku Spetsnaz se už párkrát i stalo, že rekrut zemřel. Uchazeči do řad Spetsnaz musí brát své rozhodnutí naprosto vážně. Uchazeči ve výcviku do jednotky Spetsnaz v krajních situacích bojují o svůj život už ve výcviku. Jsou například vysazeni v sibiřských horách, kde se o sebe musí po určitou dobu postarat, aby přežili s minimálním vybavením. Původně byla tato ruská speciální jednotka cvičena pro diverzní činnost v týlu nepřítele. Šlo zejména o výcvik boje na území tehdejšího nepřítele ve studené válce a tím bylo USA. Protikladem Spetsnaz je jednotka ODA neboli zelení bareti, což je speciální jednotka Spojených států původně cvičena na boj na nepřátelském území. Úderné jednotky Alpha Group ruského Spetsnaz jsou zřejmě neobávanějším nepřítelem teroristů po celém světě a jsou celosvětově uznávány. [25]

S. D. U.

SDU neboli jednotka speciálního určení Hong Kong byla zformována v roce 1974. Tato jednotka je jakousi kopií britských SAS na východní části polokoule. SDU prodělává výcvik společně s britskými SAS a díky tomu se rychle stala jednou z nejlepších speciálních jednotek na světě. SDU provádí policejní i vojenské operace. Specializují se na záchranu rukojmí a protiteroristické akce. [23]

S. A. T.

Tato jednotka byla odtajněna v roce 1996 a úzce spolupracuje například s SAS, GIGN, SWAT a další. Jedná se o speciální útočný tým japonské policie. Skládá se z mnoha speciálně trénovaných týmů, které jsou rozmístěny po celém Japonsku s jasným zaměřením a tím je boj proti terorismu.

707. SMB

707. prapor pro speciální mise byl vytvořen pro ochranu olympijských her v Soulu v roce 1988. Jednotka nese krycí název „Bílí tygři“. Jednotka cvičí zásadně v podmínkách pod bodem mrazu. Účastní se spojeneckých mírových operací. Velmi zajímavé je, že mají výhradně ženskou divizi. Tato jednotka v současnosti primárně čelí hrozbám ohrožující Jižní Koreu. Je známo, že agenti této jednotky mají černé pásky v mnoha bojových sportech.

6 OBRANA ČESKÉ REPUBLIKY PROTI TERORISMU

O obraně České republiky se dá podrobně dočíst v dokumentu Bezpečnostní strategie ČR nebo taky v Auditě národní bezpečnosti. Poslední aktualizovaný dokument Bezpečnostní strategie ČR dává terorismus jako bezpečnostní hrozbu na třetí místo. Obrana ČR proti terorismu musí především obsahovat skvěle fungující, cvičený a zkušený integrovaný záchranný systém. V současnosti má Česká republika řadu prostředků a jednotek speciálně vycvičených na boj s případným terorismem. Jedná se zejména o zásahové jednotky. Velkou roli taky hraje Bezpečnostní informační služba ČR, která se snaží případně teroristické útoky nebo jiné činnosti spojené s terorismem předem odhalovat. Při případném zásahu proti teroristům na území České republiky by se rozhodně zapojil integrovaný záchranný systém, a to především hlavními složkami a tím je Policie ČR, Hasičský záchranný sbor a Zdravotnická záchranná služba. Tato práce má přiblížit především bezpečnostní ozbrojený zásah proti teroristům na území ČR a takový zásah dokáže provést pouze Policie ČR a Armáda ČR, proto tyto dvě složky budou dále více rozvedené. [26, 27, 28]

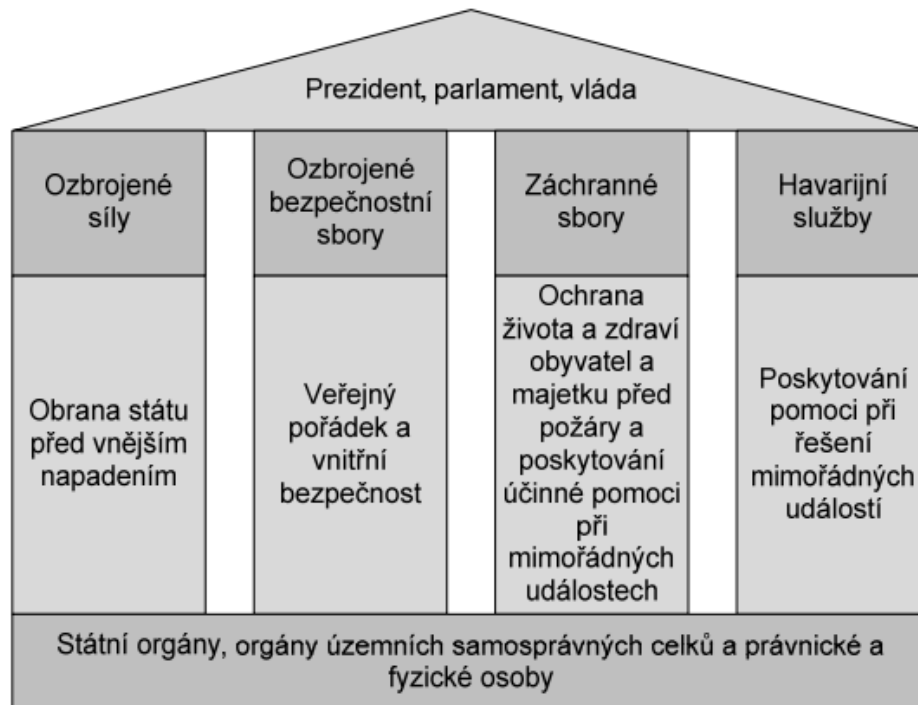
6.1 Bezpečnostní systém ČR

Bezpečnostní systém České republiky je daný ústavním zákonem č. 110/1998., o bezpečnosti ČR. Tento zákon pojednává o zajištění bezpečnosti, ochraně životů, zdraví a majetku. Vrcholným orgánem pro zajištění bezpečí ČR je prezident, vláda a parlament. Tyto tři vládní složky státu vytváří zákony a podmínky fungování bezpečnostního systému České republiky. Bezpečnostní systém ČR potom v terénu zajišťují 4 složky. Jsou to ozbrojené sbory, bezpečnostní ozbrojené sbory, záchranné sbory a havarijní služby.

Pod ozbrojené sbory, v případě ČR, se jedná o Armádu České republiky. AČR a její hlavní úkol je zajištění obrany státu. V souvislosti s bezpečnostním systémem to znamená tedy obrana hranic a zajištění obrany proti vnějšímu napadení. Další významnou složkou jsou ozbrojené bezpečnostní sbory, pod které patří například Policie ČR, Celní správa ČR nebo taky Vězeňská služba ČR. Tyto sbory udržují především veřejný pořádek a bezpečnost uvnitř státu. Další složka zajišťující bezpečnost ČR jsou záchranné sbory. Zde zařazujeme především Hasičský záchranný sbor (HZS) a Zdravotnickou záchrannou službu (ZZS). Poslední složkou Bezpečnostního systému ČR jsou havarijní služby.

Na zajištění bezpečnosti se samozřejmě podílí i státní orgány, orgány územních samosprávných celků a právnické a fyzické osoby. I tyto orgány jsou schopny významně napo-

mocť složkám bezpečnostního systému a jejich spolupráce je naprosto běžná v rámci různých mimořádných událostí.

Obr. 2. Struktura bezpečnostního systému ČR. [Zdroj: 56]

Významnou roli taky představují informační a zpravodajské služby při získávání, shromažďování a vyhodnocování důležitých informací pro bezpečnost ČR a při včasné identifikaci bezpečnostních hrozeb a rizik.

Veškeré složky spojené s bezpečnostním systémem ČR pracují v bezpečnostním prostředí, které je proměnlivé, což znamená, že nelze být vždy připraven na vše, co může přijít.

Základním koncepčním dokumentem bezpečnostní politiky státu je Bezpečnostní strategie České republiky. Poslední strategický dokument týkající se terorismu je Strategie boje proti terorismu 2013. [26, 27, 28, 29, 30, 56]

6.2 Strategie boje proti terorismu v ČR

Jedná se o dokument z roku 2013, který představuje stanovisko České republiky vůči terorismu. Dokument jasně zdůrazňuje, že s teroristických útoků po celém světě je třeba se náležitě poučit a rozhodně nepočítat s tím, že by se teroristická aktivita nebo dokonce teroristický útok nemohl objevit i na území České republiky. Jelikož je terorismus zařazen mezi globální problémy současného světa, je zcela nezbytná neustálá vzájemná mezinárodní

spolupráce proti tomuto světovému fenoménu. Tato strategie výrazně přispívá k celkovému zabezpečení České republiky. Protiteroristické sbory jsou v neustálé připravenosti na případnou teroristickou činnost. Informační a zpravodajské služby a rozvědky neustále pracují a mezi jejich práci taky patří odhalování terorismu. Prevence je tedy základní prvek obrany proti terorismu, ale stále je zde několik výzev jako například ochrana měkkých cílů, čímž se myslí objekty a místa s vysokou koncentrací civilistů. Taky dostatečná ochrana objektů a zařízeních, které jsou nezbytné pro chod státu jako například elektrárny. Další výzvou je problematika „lone-wolves“, což jsou teroristi jako jedinci, kteří provádí teroristickou činnost. Česká republika se podle strategie aktivně zapojuje do zahraničních protiteroristických operací. Aktivně spolupracuje s pracovními skupinami EU proti terorismu, což jsou Terrorism Working Group nebo COTER. Samotná Rada Evropy nenechává rozhodně hrozbu terorismu bez povšimnutí. Metody boje proti terorismu se neustále dynamicky vyvíjí, takže tomu musí odpovídat i příslušný strategický dokument. Avšak je bezpochybné, že boj proti terorismu nebude nikdy zcela vítězně ukončen, což znamená, že nikdy nebude existovat ideální strategický dokument, který se touto oblastí zabývá a bude se vždy muset jeho tvorba přizpůsobovat aktuálním podmínkám a současnému stavu. [26, 31]

6.3 Policie České republiky

Policie České republiky je hlavním bezpečnostním ozbrojeným sborem v ČR. Hlavním úkolem PČR je zajištění bezpečnosti uvnitř státu. Zajistit veřejný pořádek a neustále udržovat bezpečnost občanů a jejich majetku. PČR má několik cvičení do roka na různé bezpečnostní hrozby. Cvičení v posledním roce, které bylo nejvíce spojené s terorismem, bylo cvičení AMOK. Námětem tohoto cvičení byl zásah na aktivní střelce.

Na boj proti terorismu by měla být samozřejmě nejlépe připravená Policie České republiky. Pro případný boj s terorismem je PČR připravena svým Útvarem rychlého nasazení, který má celostátní působnost, případně zásahovou jednotkou příslušného kraje nebo prvořadovými hlídkami přítomné v každém kraji. Tyto jednotky jsou primárně určeny k tomu, aby byly schopny efektivně zasáhnout proti případné teroristické aktivitě.

Kromě těchto ozbrojených bezpečnostních jednotek pod PČR hraje velkou roli i Bezpečnostní informační služba ČR a další zpravodajské služby, které jsou schopny předem teroristické akce odhalovat a poskytovat nejdůležitější informace.

Posledním významným krokem k obraně ČR proti terorismu bylo zřízení Národního kontaktního bodu pro terorismus (NKBT), který zahájil činnost 30. března 2009. Tento orgán spadá pod Útvar pro odhalování organizovaného zločinu Služby kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky. NKBT pracuje v nepřetržitém režimu. Jeho hlavním úkolem je včasné zpracování dat a informací o terorismu a extremismu uvnitř policie. [26, 27, 31, 32]

Stupně ohrožení terorismem

PČR řídí policejní prezidium v čele s policejním prezidentem a spadá pod ministerstvo vnitra. Co se týče ministerstva vnitra, tak v rámci terorismu vydávají stupeň ohrožení terorismem pro Českou republiku. Stupně ohrožení terorismem existují čtyři:

- nulový stav,
- první stupeň,
- druhý stupeň,
- třetí stupeň.

Nulový stav je situace, kdy nehrozí žádná hrozba teroristického útoku na území ČR. Tento stupeň je zcela ideální, ale v dohledné době velice těžko dosažitelný. Nulový stav totiž v současné době ve velké většině států neexistuje. Při tomto prozatím jen teoretickém stavu by nebyly žádné doporučení nebo varování veřejnosti, nebyla by přijímána protiteroristická opatření a celkově by se terorismus neznamenal hrozbu.

První stupeň už upozorňuje na možnost ohrožení terorismem. V rámci České republiky to vyplývá zejména ze zahraničních situací. Není však známá konkrétní teroristická hrozba na území ČR, a tak nezbyvá nic jiného než se držet a zachovávat prevenci proti terorismu. V současnosti je pro Českou republiku vyhlášen právě první stupeň ohrožení terorismem.

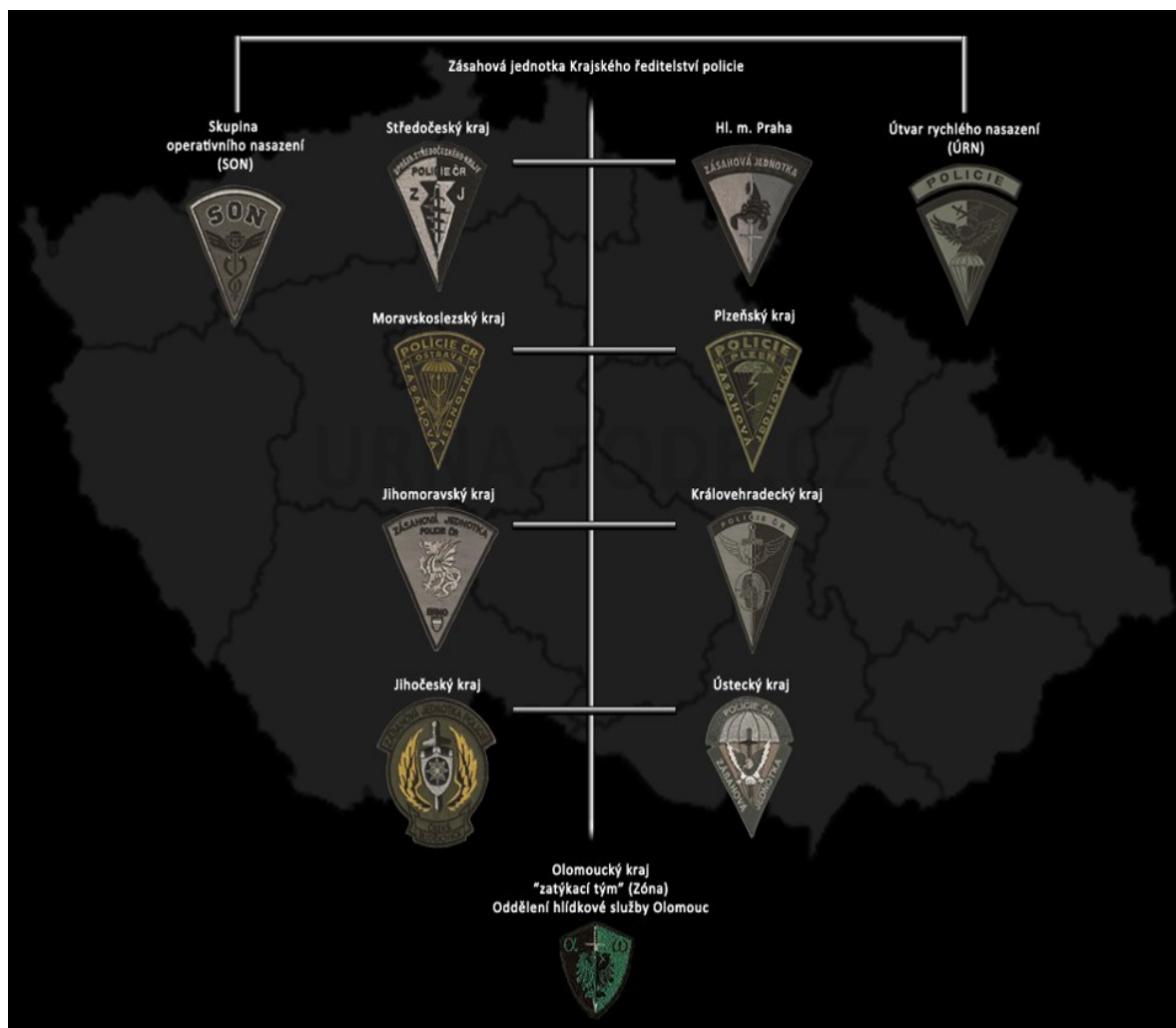
Druhý stupeň ohrožení terorismem je vyhlášen při zvýšené pravděpodobnosti teroristických akcí na území ČR. Vyhlášení tohoto stupně je většinou reakcí na teroristické projevy nebo získané informace. Stát samozřejmě musí vynaložit maximální úsilí a opatření k tomu, aby k teroristickému útoku na území státu nedošlo.

Třetí stupeň ohrožení terorismu je nejvyšším stupeň ohrožení terorismem. Jedná se o vysoký stupeň pohotovosti, kdy je plně očekáván teroristický útok. Tento stupeň se automaticky vyhláší, pokud k teroristickému útoku dojde na český cíl, aby se zamezilo v pokračování nebo opakování útoku. [33]

Prvosledové hlídky

Prvosledové hlídky jsou jakási první pomoc při případné teroristické aktivitě nebo jiné mimořádné události, kde je třeba ozbrojený zásah. Teroristickému útoku vždy předchází řada prvků přípravy a může se stát, že si třeba nějaký občan něčeho všimne, například skryté zbraně a může ihned kontaktovat Policii ČR. V takových případech s velkou pravděpodobností dorazí první na místo prvosledová hlídka, která se oproti jiných policejních hlídek liší zejména balistickou ochranou a větší výzbrojí. Prvosledové hlídky mají v kufru vozidla dlouhou útočnou pušku, samopal nebo brokovnici. Příslušníci prvosledových hlídek disponují balistickou ochranou formou balistické vesty. Díky tomuto vybavení může prvosledová hlídka zmařit připravující se teroristický útok nebo alespoň dokáže nepříjemně překvapit teroristické pachatele a výrazně jim ztížit situaci. Pokud by se mělo schýlit k ozbrojenému konfliktu nebo by nastala jiná situace, kde by dva příslušníci prvosledové hlídky nestačili, je třeba povolat Útvar rychlého nasazení nebo zásahovou jednotku kraje do akce. To jsou už specifičtější složky Policie ČR speciálně cvičeny v boji proti terorismu a řešení situací s ním spojených. Tyto složky ale nemůže jen tak vyslat do akce operátor. K vyslání těchto specifických složek Policie ČR do akce musí být vydán souhlas a následně rozkaz k zásahu s příslušnými informacemi o zásahu podle kterých se tyto jednotky připraví na daný zásah. To je velký rozdíl mezi prvosledovými hlídkami a zásahovými jednotkami nebo samotným Útvarem rychlého nasazení. Zásahové jednotky nejsou, tak jako prvosledové hlídky, neustále v terénu. Podle Konceptu rozvoje PČR z aktualizované verze z roku 2017 s výhledem do roku 2020 garantuje PČR dojezd zásahové jednotky nebo přímo ÚRN na místo zásahu do dvou hodin. Prvosledové hlídky potom tvoří především podporu přítomné zásahové jednotky. [34]

Zásahové jednotky ČR

Obr. 3. Schéma zásahových jednotek v ČR. [Zdroj: 36]

ÚRN jako nejkvalitnější a nejelitnější jednotka v boji proti terorismu, je součástí struktury zásahových jednotek v České republice. Strukturu zásahových jednotek v České republice tvoří 11 jednotek (sborů) včetně Útvaru rychlého nasazení, které mají buď krajskou nebo celostátní působnost. Nutno ale podotknout, že jednotka s názvem Útvar rychlého nasazení je pouze jedna. Ostatní jednotky mají spíše název „zásahová jednotka“ a příslušný kraj. Avšak Koncepce rozvoje PČR říká, že zásahová jednotka příslušného kraje bude moci zasahovat i v jakémkoliv jiném kraji. Dá se tedy říci, že zásahové jednotky budou mít všechny celostátní působnost.

Zásahové jednotky příslušných krajů si spravuje Krajské ředitelství PČR daného kraje. Výcvik těchto zásahových jednotek by měl být v základu totožný. Úkolem zásahových

jednotek je zasahovat proti kriminálním činům a teroristickým aktivitám. Na boj proti terorismu je ale primárně určen Útvar rychlého nasazení. Další činnosti zásahových jednotek krajů jsou například chytání a následné zatýkání nebezpečných osob. Kvůli tomu, že jednotlivé Krajské ředitelství daného kraje si spravují svou zásahovou jednotku, vzniká různorodost mezi těmito jednotkami především například v používané výstroji a výzbroji. Velkou roli totiž hraje nakládání s finančním rozpočtem kraje a záleží zcela na Krajském ředitelství kraje, jestli chce zainvestovat do své zásahové jednotky a například jim poskytnout lepší výstroj nebo výzbroj nebo kraji stačí pouze držení se určitých předepsaných norem. Často dochází k záměně ÚRN se Zásahovou jednotkou hlavního města Prahy. Zásahová jednotka v Praze má totiž téměř totožnou výstroj a výzbroj jako ÚRN. Kromě toho spolu tyto dvě jednotky velmi často cvičí a prodělávají různá cvičení. V některých aspektech je Zásahová jednotka hlavního města Prahy dokonce lepší než samotný ÚRN. Zásahová jednotka hlavního města Prahy úzce spolupracuje s ÚRN a jsou jimi velmi inspirováni. Zásahová jednotka hlavního města Prahy společně s ÚRN lze pokládat za nejkvalitnější a neschopnější zásahové útvary proti terorismu v České republice. Obecně ale u Policie ČR platí pravidlo, že Útvar rychlého nasazení je nejvyšším útvarem v rámci zásahu proti terorismu. Za přítomnosti ÚRN a jiné zásahové jednotky příslušného kraje zpravidla zásahová jednotka kraje vypomáhá a podřídí se ÚRN s čím je potřeba. [34, 35, 36, 37]

Útvar rychlého nasazení

Jednotka vznikla v roce 1981 v rámci tehdejšího Sboru národní bezpečnosti, jako reakce na vlnu terorismu a únosů letadel ve světě i u nás. Do roku 1989 byla v rámci několika reorganizací administrativně zařazena pod různými součástmi SNB. Po roce 1989 nastala nová etapa jejího rozvoje, kdy se pojetím výcviku a svým zaměřením postupně zařadila mezi obdobné speciální jednotky v Evropě. Ve své činnosti je ze zákona zaměřena na provádění zákroků v případech zadržování rukojmích, únosů osob a dopravních prostředků a proti zvláště nebezpečným pachatelům, převážně v souvislosti s organizovaným zločinem.

V současnosti je ÚRN specifický policejní útvar určený zejména pro boj proti terorismu. Působí na celém území České republiky. Je přímo podřízen policejnímu prezidentovi. O vysílání tohoto útvaru rozhoduje policejní prezident se souhlasem ministra vnitra. O nasazení útvaru rozhoduje velitel oprávněný nařídít provedení zákroku pod jednotným velením. V souladu s vymezenou působností provádí útvar svou činnost proti teroristům, únoscům osob a dopravních prostředků, nebezpečným pachatelům organizované trestné činnosti

a pachatelům zvláště závažných úmyslných trestních činů, zejména při jejich zadržení. [35, 37]

Výběrové řízení

Splnění základních předpokladů:

- minimální věk 23 let,
- 3 roky služby u policie + odborné vzdělání a výcvik,
- minimálně středoškolské vzdělání,
- dobrý zdravotní stav a fyzická kondice,
- řidičský průkaz skupiny „B“,
- plavec.

Pokud jsou naplněny základní předpoklady rekruta, je připuštěn k výběrovému řízení, které se skládá ze tří fází.

První fáze obsahuje komplexní lékařské vyšetření, psychologické vyšetření a test tělesné zdatnosti.

Druhá fáze obsahuje šestidenní testy odolnosti jako je pochod se zátěží, úkoly zaměřené na vytrvalost, speciální dovednosti, sílu a manuální zručnost. Tato fáze je taky doprovázena částečnou spánkovou deprivací a dalšími stresovými faktory. Vše je prováděno za neustálého lékařského dozoru.

Třetí fáze obsahuje pohovor, což je osobní pohovor s uchazečem před výběrovou komisí ředitele ÚRN s cílem prověřit si jeho motivaci pro službu. Pohovor probíhá na základě předchozího prostudování personálních materiálů a výsledků testů.

Vše je zakončeno konečným rozhodnutím ředitele o přijetí nebo nepřijetí k ÚRN. [37, 38]

Výcvik

Útvar rychlého nasazení Policie České republiky čítá přibližně 130 příslušníků a je rozdělen do tří sekcí:

- rychlé nasazení: zásahové skupiny (specialisté, pyrotechnici), výcvikové skupiny,
- speciální služby: odstřelovači, spojaři, dokumentaristé, vyjednaváči, řidiči,

- administrativně/logistická sekce: sekretariát, právníci, personální oddělení, organizační a materiálová skupina.

Výcvik útvaru je tedy zaměřen tak, aby splnil požadavky vycházející ze základních úkolů jednotky. Dále se jedná o poskytování služeb pro Útvar pro odhalování organizovaného zločinu a Národní protidrogové centrále (NPC), zejména při zatýkání nebezpečných pachatelů.

Jádrem výcviku jsou taktické postupy zásahů na letadlo, budovy, vlaky, autobusy a metro. Součástí výcviku jsou i postupy při zadržení pachatelů, ochraně VIP a ozbrojených doprovodů. Služební příprava má tedy několik druhů výcviku. Hlavní část výcviku je takticko-speciální příprava, což jsou postupy zásahu v budovách, letadle a zajišťování automobilů a osob. Další významná část výcviku je střelecká příprava, do které je zahrnuta práce s různými typy zbraní a prostředků. Další část je práce ve výškách a v poslední část samozřejmě tělesná příprava včetně sebeobrany. [37, 39]

6.4 Armáda České republiky

Armáda České republiky patří mezi hlavní ozbrojené síly státu. V boji proti terorismu je především školená a cvičená právě Armáda České republiky. Konkrétně se jedná například o 4. brigádu rychlého nasazení nebo 601. skupinu speciálních sil. Oba dva tyto útvary mají ve svých výcvikových řádech zařazen boj proti terorismu. Jedná se o prověřené taktiky, postupy a drily proti případným teroristům a jejich aktivitě.

Armáda České republiky se setkává s terorismem a bojem proti němu zejména v zahraničí. AČR působí v současnosti v Mali nebo Afghánistánu pod kontingentem ISAF, kde se pravidelně setkávají s aktivitami terorismu, protože Afghánistán je kolébka světově známé teroristické skupiny Al-Káida nebo Tálibán a jiných hnutí odporu proti koaličním silám. Díky nenahraditelným zkušenostem ze zahraničních misí je například 601. skupina speciálních sil výborně připravena na případný boj s terorismem i na našem území. V současnosti se AČR zabývá bojem proti terorismu i na území České republiky. V roce 2017 proběhlo cvičení speciálních sil Dark Shadow 2017 a v roce 2018 má proběhnout cvičení aktivních záloh Hradba 2018, což bude největší cvičení aktivních záloh na opatření po proběhlém teroristickém útoku na území ČR. Bude se jednat o historicky největší a nejrozsáhlejší cvičení aktivních záloh. [40, 41, 42, 43]

601. skupina speciálních sil

Tato česká speciální jednotka je od 1. ledna 2015 součástí Armády České republiky. Její sídlo je v Prostějově. Jednotka poskytuje strategický nástroj, který svými jedinečnými schopnostmi významně přispívá k bezpečnosti a zajištění obrany České republiky. Příslušníci 601. skupiny jsou neustále vysíláni na různé zahraniční mise. Právě na těchto misích získávají bohaté zkušenosti s terorismem a bojem proti němu. Zkušenosti ze zahraničních misí nebo i zkušenosti ze spolupráce s jinými mezinárodními jednotkami jsou projeveny ve výcviku.

Činnost 601. skupiny speciálních sil v roce 2017 jasně ukazuje aktivitu a připravenost na případný boj proti terorismu. Například české speciální síly byly na cvičení Sand Dune 2017 v Izraeli. Jednalo se o mezinárodní cvičení se speciálními jednotkami IDF, což jsou izraelské ozbrojené síly. Náplní cvičení byl především boj v zastavěných oblastech, což je vždy úzce spojené s bojem proti terorismu. Dále provádění úderných akcí a vedení samotných protiteroristických operací. Cvičení probíhalo v režimu „force on force“, což znamená jednotka proti jednotce. Tudíž česká nebo na druhou stranu izraelská jednotka vytvořila odpor. Zajímavé je, že komunikace mezi 601. skupinou a IDF probíhá nejen v anglickém jazyce, ale především i v arabském jazyce. V tomto je 601. skupina obrovsky napřed.

Vrcholnou činností 601. skupiny speciálních sil v roce 2017 bylo odborně taktické cvičení Dark Shadow 2017. Námětem tohoto cvičení bylo současné bezpečnostní prostředí České republiky. Cvičení probíhalo na území ČR. Cílem bylo poskytnutí obrany České republiky v současném bezpečnostním prostředí, které je charakterizováno hybridními hrozbami, kybernetickými útoky, desinformačními kampaněmi, kriminálními činy, terorismem, propagandou, Guerillovou válkou, informačními operacemi a dalšími nepřátelskými aktivitami. Takové široké spektrum nepřátelských aktivit lze vnímat, že na českou jednotku speciálních sil to může být mnoho. Je ale nutné zdůraznit, že speciální síly AČR tvoří pouze 601. skupina speciálních sil, ale taky Centrum podpory speciálních sil, Ředitelství speciálních sil Ministerstva obrany, které se taky do cvičení Dark Shadow 2017 zapojily. Kromě těchto útvarů se taky do cvičení Dark Shadow 2017 zapojily útvary jako Letecký odřad speciálních operací a 103. centrum CIMIC/PSYOPS. Cvičení Dark Shadow 2017 je hodnoceno jako velmi úspěšné cvičení v řadách speciálních sil AČR.

Speciální síly jsou jednoznačně schopny poskytnout kvalitní zásah v současném bezpečnostním prostředí České republiky. [40, 42]

4. brigáda rychlého nasazení

4. brigáda rychlého nasazení se skládá ze čtyř praporů, které jsou jednou z hlavních sil pozemních sil AČR. 4. brigáda je určena k plnění bojových a speciálních úkolů při vojenském i nevojenském ohrožení České republiky. 4. brigáda se účastní mírových operací OSN a působí i v zahraničních operacích pod velením NATO.

4. brigáda rychlého nasazení se skládá z následujících praporů:

- 41. mechanizovaný prapor Žatec,
- 42. mechanizovaný prapor Tábor,
- 43. výsadkový prapor Chrudim,
- 44. lehký motorizovaný prapor Jindřichův Hradec.

Všechny prapory se účastní zahraničních misí, kde se střetávají právě s terorismem. [41]

41. mechanizovaný prapor Žatec

Tento prapor je již podle názvu dislokován v Žatci. Prapor disponuje moderní technikou a výzbrojí. Vyznačuje se manévrovací schopností v terénu a znatelnou palebnou silou. K základní výzbroji tohoto praporu patří kolová obrněná bojová vozidla PANDUR a minomety. Do struktury praporu je začleněna taky průzkumná četa nebo družstvo odstřelovačů. Prapor je schopen provádět přesuny na velké vzdálenosti díky vozidlům a je schopen boje ve dne i v noci. [44]

42. mechanizovaný prapor Tábor

Tento prapor je nejstarším útvarem AČR. Jeho historie sahá až do roku 1682, což byl kyrynský pluk, který se proslavil v bojích s Turky a ve válce s Pruskem. K jeho základní výzbroji patří stejně jako u 41. mechanizovaného praporu z Žatce kolové vozidla PANDUR a minomety. 42. prapor zachovává vysoký stupeň bojové připravenosti díky nejnáročnějším úkolům v různorodém terénu. Svoji profesionalitu prapor dokázal v náročných zahraničních misích IFOR, SFOR, KFOR a další. [45]

43. výsadkový prapor Chrudim

43. výsadkový prapor je elitní složkou 4. brigády rychlého nasazení. Tento prapor představuje vševojskový útvar, který je určen k plnění speciálních bojových úkolů. Jde zejména o likvidaci a narušování činnosti důležitých prvků protivníka. Jedná se o výsadkový pra-

por, takže hlavní činností praporu je schopnost provedení taktického vzdušného výsadku. Ve výzbroji praporu jsou především útočné pušky BREN, granátometry nebo přenosné protitankové prostředky. Prapor má taky své přepravní vozidla značky Land Rover a Tatra. Prapor, kromě přepravy vozidly, může být přepravován vzduchem a následně vysazen pomocí výsadku. 43. výsadkový prapor rozhodně nedisponuje palebnou silou jako jiné prapory 4. brigády rychlého nasazení. Nižší palebná síla je ale vyvážena velkou pohyblivostí a důkladnou psychickou a fyzickou přípravou. [46]

44. lehký motorizovaný prapor Jindřichův Hradec

Jedná se o nejmladší prapor ve 4. brigádě rychlého nasazení. Prapor má 3 pěší roty. Ve struktuře tohoto praporu se nachází družstvo odstřelovačů, průzkumná četa nebo i nově začleněna četa chemické ochrany. 44. prapor je schopen například postavit humanitární základny s kapacitou 450 osob. Hlavním úkolem praporu je zejména doprovod konvojů, boj v zastavěných oblastech a boj v horách. Hlavním prostředkem dopravy příslušníků už podle názvu jsou jejich vlastní nohy. [47]

7 METODY ZÁKROKŮ PROTI TERORISMU

V podmínkách demokratických a právních států je důležité plnění určitých právních a morálních aspektů boje proti terorismu. Je důležité odlišovat prostředky a postupy, které byly přijaty v souladu s ústavou a právním řádem. Boj proti terorismu z právního hlediska komplikuje doposud nejasné vymezení teroristů a jejich právního statusu v mezinárodním právu. Tím se vytvářejí dva soubory zákroků, postupů a pravidel, podle kterých může boj proti terorismu probíhat. Je to trestní soubor a válečný soubor.

V případě trestního souboru je s teroristy nakládáno jako se zločinci. Předpokládá se zadržení, vyšetřování, soud a sankce nebo odsouzení, přičemž terorista disponuje občanskými právy. Tento postup je relativně uplatnitelný v případě terorismu na tuzemském území. V případě mezinárodního a globálního působení terorismu je tento soubor a jeho použití velmi problematický, protože v takovém případě jsou většinou teroristi nebo teroristická organizace vnímáni jako druhá strana válečného konfliktu. Proto se aktivity větších a známých teroristických skupin stávají cílem bojových operací a nastává tedy využití válečného souboru, tak jako to vypadá například v současném Afghánistánu. Jednu stranu konfliktu tvoří islamistická teroristická skupina Tálibán a proti nim stojí alianční síly NATO.

Pokud je pominuto právní a morální hledisko boje proti terorismu, tak se dají zákroky proti terorismu rozdělit do dvou skupin, které jsou už jen svojí podstatou velmi odlišné. Jedná se o aplikaci prevenčních zákroků proti terorismu zejména z obranného hlediska. Protipól prevence je cílená likvidace neboli targeted assassinations, která se dá vnímat jak z obranného, tak ofenzivního hlediska. [48]

7.1 Prevence

Současná prevence proti terorismu vychází zejména ze Strategie EU pro boj s terorismem z prosince 2005. Tato strategie shrnuje protiteroristickou politiku do čtyř témat a tím je prevence, ochrana, stíhání a reakce. Vznikla zejména kvůli předešlým teroristickým útokům v Madridu a Londýně. Strategie musela být přijata členskými státy EU, které tuto strategii začaly realizovat a přenášet do svých bezpečnostních systémů.

Prevence radikalizace a rekrutování členů teroristických skupin

První je třeba identifikovat lidské důvody, proč se přidávají k teroristickým skupinám. Je známo, že teroristé do svých řad berou lidi násilím. Takové situace se ale objevují přede-

vším v Africe, kde jsou odebíráni mladíci a dospívající rodinám s výstrahou, že pokud dotyčný nebude loajální k teroristické organizaci, bude vyvražděna celá jeho rodina. Co se týče Evropanů a jejich vstup do teroristických organizací, tak zde jsou důvody stále nejasné. Z největší části jde zejména o peníze, případně vyznání náboženství, které je použito proti lidem jako záminka k páchání zločinu. Nejdůležitějším prvkem prevence v této problematice je vzdělávání. Vzdělávání jak ve škole, tak na internetu. Je třeba tuto problematiku ústavně studovat a spolupracovat s mediálními společnostmi.

Zabránění financování terorismu

Zabránění financování terorismu je jednou z hlavních priorit prevence proti terorismu. Financování terorismu se dá rozdělit na dvě skupiny. Financování teroristických útoků a financování teroristických skupin jako takových. V některých státech EU jsou zavedené vyšetřující skupiny, které prověřují finanční transakce. V rámci ministerstev financí vznikly speciální útvary, které sledují případně zmrazují konta a transakce k financování terorismu. EU v rámci opatření financování terorismu přijala již celou řadu směrnic k této problematice.

Omezení výbušnin

Především po bombových útocích v Madridu se EU začala zabývat výbušninami jako velkou hrozbou a používaným prostředkem terorismu. V této problematice se posílila bezpečnost obchodu a transportu. Zavedlo se nové a přísné označování výbušnin a rozbušek. Co se týče ručních palných zbraní, tak ty prochází důkladnou evidencí. EU se celkově zabývá celým cyklem výroby a dodávek takových produktů. Co zůstává největší problém, je černý trh, kde se dají sehnat nelegální zbraně různých druhů a výbušniny i ve velkém množství. V rukou teroristů se tak většinou objevují nelegální dlouhé útočné pušky typu AK, které jsou známé svou ničivou silou, spolehlivostí a velmi nízkou cenou. Výbušniny se dají i po domácku vyrobit a je to oblíbená metoda teroristů. V současnosti jsou takové po domácku udělané výrobky známé pod zkratkou IED (improvised explosive device) nebo se také nazývají „nástražné výbušné systémy“.

Ochrana občanů

Opatření přijatá v rámci této problematiky bezpečnosti počítačových sítí a Internetu tzv. Cybersecurity. Státy si vytvořily své speciální útvary v rámci ochrany sítí a boj proti kyberterorismu. Kromě ochrany občanů ve virtuálním světě se tato problematika i zabývá schopností reakce na případný chemický, biologický nebo jaderný útok (CBRN). Jedním

z opatření proti CBRN bylo vytvoření databáze vojenských útvarů a jejich schopností, které je možné využít v případě útoku na civilní obyvatelstvo. EU financuje řadu výzkumných projektů, které se zaměřují na CBRN a kybernetickou bezpečnost. Co se týče České republiky, tak ta se potýká v rámci CBRN s velkým nedostatkem úkrytů pro obyvatelstvo. Bohužel velká většina stálých úkrytů v ČR přešly do soukromého vlastnictví, a to znamenalo jejich přestavbu v něco jiného nebo úplný zánik.

Ochrana infrastruktury

Pojem kritická infrastruktura je v současnosti velmi používaný termín. Pod tímto pojmem se skrývají důležité objekty, informační technologie, interní sítě a služby. Při narušení kritické infrastruktury dojde k vážnému ohrožení na zdraví a bezpečnost občanů. Může dojít k ekonomickému úpadku. EU tedy vytvořila Systém varování pro kritickou infrastrukturu (Critical Infrastructure Warning Information Network – CIWIN), což je jedna z významných součástí Evropského programu pro ochranu kritické infrastruktury.

Ochrana hranic

Zde není ani tak myšlena ochrana hranic každého státu jednotlivě, ale především ochrana vnějších hranic EU. V říjnu 2004 byla ustanovena Evropská agentura pro ochranu vnějších hranic (FRONTEX). Tato agentura zajišťuje spolupráce členských států v poskytování výcviku pohraničním strážím. S touto problematikou se taky pojí databáze cestovních dokladů, kontroly dokladů, případné prověřování pravosti dokladů. Do tohoto okruhu témat také patří zavádění a databáze biometrických údajů, což je databáze otisků prstů žadatelů o azyl.

Ustanovení právního rámce EU pro s terorismem

Klíčovým dokumentem v této oblasti je Strategie EU v boji proti terorismu, Rámcové rozhodnutí o boji proti terorismu a další dokumenty s tím spojené. Co se týče trestního práva, tak je nejpodstatnější přijetí společné definice teroristických činů, aby byl umožněn další rozvoj ve společné protiteroristické politice EU. Některé členské státy EU totiž definici terorismu podle EU neuznávají a právním rámcem podle EU se v souladu s terorismem moc neřídí.

Posílení spolupráce policejních, zpravodajských a celních útvarů

Tato spolupráce mezi těmito útvary je v boji proti terorismu více než důležitá. Je nutností. EU se snaží poskytovat lepší nástroje pro posílení vzájemné spolupráce těchto útvarů. Jed-

no z klíčových témat v této problematice je ochrana osobních dat. Velkým úspěchem v současnosti je Evropský zatýkáací rozkaz. Tento rozkaz významně zkracuje dobu řízení mezi členskými státy a umožňuje zločince stíhat i v jiné členské zemi EU, kam třeba dotyčný utekl. Další úspěch v rámci EU je Evropský důkazní rozkaz. Zde se jedná zejména o uchovávání telekomunikačních dat. Návrh směrnice nařizoval telekomunikačním společnostem uchovávat data všech telefonních hovorů, emailů a návštěvnosti stránek. Tento návrh byl však zamítnut z důvodu financování. Nakonec bylo vydáno řešení a v současnosti se telefonní hovory uchovávají po dobu jednoho roku a emailová komunikace šest měsíců. Na financování tohoto uchování dat se podílí z části EU a z části telekomunikační společnosti.

Reakce EU

V rámci boje proti terorismu se EU zaměřuje na připravenost krizového managementu, protože efektivní zvládnutí krizové situace zajistí minimální ztráty a škody. V současnosti nesou odpovědnost za krizový management a integrovaný záchranný systém členské státy každý samostatně. Pro případ, že by došlo k teroristickým útokům ve více členských zemích zároveň, má EU krizový koordinační systém ARGUS, který spojuje všechny specializované pracoviště EU a Evropské komise v boji proti terorismu.

Udržení rovnováhy lidských práv

Přijatá opatření proti terorismu nesmí být v rozporu s lidskými právy, zejména co se týče svobody a bezpečnosti. Respektování lidských práv z pohledu EU je vyjasněno přijatou Chartou základních lidských práv.

Zlepšení mezinárodní spolupráce

Zde se řeší především spolupráce států s mezinárodními organizacemi v boji proti terorismu ve světě. Ve členských státech, kde se terorismus objevuje na jejich území, EU poskytuje finance, které mají napomoci boji proti terorismu. Hlavním partnerem EU v boji proti terorismu jsou USA. EU s USA úzce spolupracuje v této problematice od útoků 11. září 2001. Bylo uzavřeno šest významných smluv.

[49, 50, 51]

7.2 Cílená likvidace

Obecně lze definovat cílenou likvidaci jako úmyslné zabití jedince nebo skupiny. Zahrnuje útoky různými prostředky proti různým aktérům. V anglickém jazyce se tento termín skrývá pod pojmem targeted assassinations. Tento termín je často vnímán s příbuzností termínu atentát neboli assassination. Avšak z hlediska charakteru a povahy cílených likvidací ve spojení s bojem proti terorismu je tato domněnka o příbuznosti cílené likvidace a atentátu zavádějící a chybná. Přes to pojem cílená likvidace většinou používají právě samotní odpůrci této metody zákroku. Proto státy, které jsou nejnámější touto metodou zákroku proti terorismu používají spíše pojem cílené zneškodnění, cílené zadržení nebo cílené maření. Jedná se o státy jako například USA a Izrael. Tato metoda zákroků proti terorismu má i značnou řadu odpůrců i podpůrců. Jejich argumenty a protiargumenty jsou však naprosto zřejmé a logické. Argumenty ať už podpůrců nebo odpůrců cílené likvidace a podmínky pro aplikaci cílené likvidace je možné shrnout do následujících bodů.

Preempce a obrana proti větším nebo dalším škodám

Preempce neboli přerušování probíhajícího incidentu. V tomto případě přerušování probíhající teroristické aktivity. Tento konkrétní argument podpůrců cílené likvidace je třeba chápat zejména z defenzivního hlediska nikoliv z ofenzivního. V praxi se tedy jedná zpravidla o zásah dané složky proti teroristům, který je nezbytný například při teroristickém útoku, kdy je třeba útočníky zadržet nebo eliminovat. Velkou roli při této metodě hraje čas, čím dřív se zakročí, tím se dají zmenšit škody ať už na životech, majetku nebo i životním prostředí. Díky tomuto argumentu je cílená likvidace prosazována stále více.

Eliminace a minimalizace vlastních sil a civilních ztrát

Argument, který navazuje na předchozí. Opět je třeba tuto činnost chápat z hlediska nutné obrany. Zde je ale vytčeno rozhodování o charakteru zásahu proti terorismu. Pokud teroristická činnost probíhá na území daného státu a ten proti činnosti zakročuje, zpravidla se drží trestního souboru podle svého právního řádu, tedy většinou zadržení, zatčení a odsouzení pachatelů. Takový charakter zásahu si ale může vyžádat velký počet ztrát vlastních sil nebo civilistů. Proto je v takových situacích zřejmě vhodnější použít charakter zásahu, který bude představovat okamžitou eliminaci pachatelů, což může znamenat menší ztráty vlastních sil a civilistů. Bude ale vypuštěn trestní soubor podle právního řádu, kterým by se především stát měl řídit. To může znamenat velký spor a problém.

Narušení operačních schopností

Cílená likvidace je velmi využívána proti vysoce postaveným představitelům, velitelům a dalším významným osobám spojené s terorismem. Eliminace takové osoby může znamenat pro teroristickou buňku nebo organizaci velký problém a může tedy i dojít k narušení jejich schopností. Bohužel se to zase tak moc nedaří, důležitá osoba pro danou teroristickou organizaci je většinou brzy nahrazena jinou osobou, a to je zřejmě i jeden z důvodů, proč je terorismus stále globálním problémem světa.

Předejití možným komplikacím spojeným se zatčením vysoce postavené osoby

Argument, který znova poukazuje na trestní soubor. Pokud je vysoce postavená osoba zadržena, zatčena a bude souzena, lze očekávat akce s cílem osvobození dané osoby nebo jeho podporu. Z tohoto hlediska by byla opět prospěšnější cílená likvidace a přímá eliminace dané osoby. Znovu to ale může znamenat rozpor s právním řádem.

Předejití získání a užití ZHN

V současnosti stále roste obava z použití zbraní hromadného ničení právě teroristy. V současném konfliktu v Sýrii se objevilo použití nervově paralytické látky sarin. Není však prokázáno, kým byla tato smrtící chemická látka v Sýrii použita. Každopádně zabránění množení a rozšiřování ZHN je zakomponováno do bezpečnostních architektur mnoha států. Kromě cílené likvidace teroristické buňky, osoby nebo organizace, zůstává otázka, jestli je legitimní cíleně likvidovat tedy eliminovat i osoby, které třeba zajišťují dodávku ZHN pro teroristy, ale nijak se neúčastní bojových akcí.

Výše zmíněné argumenty jsou především myšleny kladně s podtržením výhod cílené likvidace tedy eliminace. Tyto argumenty jsou tedy vyslovovány podpůrci metody cílené likvidace proti terorismu. Argumenty jsou logické a věcné. K cílené likvidaci se v současnosti přiklání čím dál více států a vypadá to, že v budoucnosti bude tato metoda využívána mnohem více.

Na druhou stranu existují i záporné argumenty cílené likvidace, které jsou spojeny zejména s následky případné provedené cílené likvidace.

Morální otázky

Jde především o zachování lidských práv. Zabít člověka je morálně špatné a v současném světě velmi odsuzované a nepřipustné zejména v oblastech demokratických států. Cílená likvidace je používána zejména z hlediska obranného, ale provedení takové akce není vůbec jednoduché, co se týče morálního a právního řádu. Může nastat situace z pohledu morálních otázek, kdy se stane například omyl, kdy bude provedena cílená likvidace osoby na základě špatné analýzy získaných informací. To může být velký problém, pokud by se prokázalo, že zabití osoby bylo bezdůvodné nebo bylo nedostatečně důvodné.

Ztráta domácí a mezinárodní legitimacy

Cílená likvidace se může stát jednoduše zneužitelným nástrojem. Z toho důvodu by provádění této metody mělo podléhat určité kontrole. Například po teroristických útocích v USA v roce 2001 a následné invazi vojsk do Afghánistánu došlo k rapidnímu růstu užití cílené likvidace proti teroristům. Časem se do války proti terorismu zapojilo více států a tím další operace začaly podléhat mezinárodnímu právu. To přineslo velkou vlnu kritiky nejen na mezinárodní půdě a v místech konfliktů, ale i na domácí půdě daných států. Přílišné využívání cílené likvidace může vézt v budoucnosti k problémům misí a operací v rámci NATO, pod jehož správou probíhá například mise ISAF v Afghánistánu, která má za úkol především poskytovat humanitární pomoc a znovuobnovení bezpečnostního systému daného státu. Mise ISAF a jejich alianční úsilí se může proměnit v popel, pokud bude v zájmových oblastech probíhat vraždění a zabíjení lidí, ale v Afghánistánu je bohužel i v současnosti situace velmi nestálá a hodně složitá.

Odveta nebo eskalace násilí

Řetězovou reakcí cílené likvidace může být odvetný úder nebo i eskalace neboli zvyšování násilí, což může být taky pokládáno jako odvěta nebo pomsta. V minulosti byl tento argument často skutečností, proto se tomuto začalo předcházet formou nepřiznání státní účasti dané bojové operace nebo zařazení osoby do tzv. vedlejších ztrát bojové akce, kdy se osoba cílová likvidace stala náhodnou nešťastnou obětí. To však je v takovém případě lež.

Mezinárodní nebo regionální nestabilita

Negativní argument, který se váže k přechozímu. V případě terorismu v globálním měřítku je možné, že jako reakce na cílenou likvidaci na určeného teroristu se objeví útok na úplně

jiném, zranitelnějším místě jako například útok na měkký cíl, což je například v České republice velmi obávané.

Efektivita a míra úspěchu v širším kontextu

Efektivita a úspěch akce jsou závislé především na množství a pravdivosti zpravodajských informací. Co se týče teroristických organizací a jejich vůdců, tak ti cíleně a záměrně šíří nepravdivé informace například o jejich výskytu, stupni ochrany atd.

Ze všech uvedených argumentů jasně plyne, že při rozhodování cílené likvidace je potřeba důkladně zvážit důvody provedení takové akce a pokud jsou důvody pro cílenou likvidaci jasné a zřejmé, tak ještě lépe zvážit možné dopady takové akce. Rozhodování cílené likvidace by rozhodně nemělo opomíjet především právní řád, morální zásady a efektivnost. Tyto tři odlišné dimenze musejí být zohledňovány při konečném rozhodnutí a schválení cílené likvidace.

[48]

8 DÍLČÍ ZÁVĚR

Terorismus v současném světě stále zůstává hlavním globálním problémem. Důvodem jsou zejména neustálé ozbrojené konflikty, války, střetávání náboženských vyznání a různých ideologií. Nelze říct, že se situace od počátku 21. století rapidně zlepšila. Experti na terorismus tvrdí, že teroristické útoky jsou v budoucnosti více než pravděpodobné a vznikají tedy otázky, kde a kdy se stanou. Je tedy zřejmé, že s terorismem a jeho činnostmi se budeme ve světě setkávat i nadále a jeho hrozba kdekoliv a kdykoliv nás bude stále provázet našimi životy. Nejznámější světové teroristické organizace jsou i přes několik let bojů stále odhodlány bojovat dál za svoje vyznání a myšlenky. Některé jsou dokonce nebezpečnější než kdy dříve. Na svou činnost, která obsahuje zejména ozbrojené akce, jsou pro ně nezbytné finanční prostředky, které kdyby neměly, těžko by prováděly své činnosti. Finanční omezení prostředků pro terorismus do takové míry, že by nadále nebyl schopen fungovat je pouze teoretické. Z praktického hlediska bohužel nemožné. Proto je třeba terorismus začít chápat a studovat od jeho jádra a vzniku. V současnosti se v rámci terorismu řeší pouze dopady teroristických útoků, prevence proti terorismu, případně nějaké zákroky metodou cílené likvidace na významné osoby terorismu. Terorismus se přestal řešit v jádru věci. Přestalo se ohlížet na prvotní příčiny terorismu, který potom vede k teroristickým útokům a dalším činnostem. Pochopení vzniku terorismu, teroristických organizací a jejich činností, které jsou vedeny na základně nějakých příčin z minulosti, může být klíčové v boji proti terorismu a jeho utlumení v celém světě. Bohužel je terorismus po světě tak rozrostlý, že je velmi těžké tyto příčiny jejich činnosti dohledat.

V rámci členských států EU se jeví jako nejlepší obrana proti terorismu prevence proti němu. Rozšiřování mezinárodní spolupráce ve věcech terorismu a další. Jakmile se ale objeví teroristický útok na území, kde je silná a zavedená prevence proti terorismu, je předpoklad, že prevence půjde stranou a začne se přecházet ke druhé metodě proti terorismu a tím je identifikace a následná cílená likvidace. Tato metoda se ale neshoduje s mnoha právními řády a z morálního hlediska se o ní dá velmi spekulovat. Jak se bude proti terorismu bojovat v budoucnosti v rámci EU je nejisté. Buď se bude nadále zdokonalovat prevence proti terorismu nebo vlivem budoucích teroristických aktivit na území EU, se přejde na metodu cílené likvidace stejně jako to dělá v současnosti USA nebo Izrael. Pro EU to ale může znamenat konflikt obrovského rozsahu na svém vlastním území, jelikož v současnosti plynou velké počty migrantů do Evropy z válečných a tyranských zón.

9 CÍL A METODY PRÁCE

Cílem práce na úvod je vymezit současnou problematiku forem terorismu a identifikovat možné způsoby obrany proti němu v rámci České republiky. Pojem obrana proti terorismu je velice rozsáhlé. Tato práce je zaměřena na samotný zásah proti terorismu na území ČR. V následující praktické části je tedy analýza zásahu proti teroristickému útoku na území ČR. Při takovém zásahu, kde se setkává více složek IZS, půjde především o analýzu české protiteroristické jednotky ÚRN jako hlavní sílu proti terorismu. Avšak je třeba chápat takový zásah jako spolupráci všech složek IZS. Analýza je podrobná od počátku zásahu až po jeho závěr včetně používané taktiky boje a využívaných prostředků k zásahu.

Hlavním cílem práce je na základě analýzy zásahu Policie ČR a konkrétně ÚRN identifikovat některé nedostatky a pokusit se navrhnout vhodná a reálná opatření nebo doporučení, které by mohly přispět v budoucnosti k efektivitě, bezpečnosti a úspěšnosti zásahu nejen proti terorismu.

Hlavní metodou práce je analýza samotného zásahu ÚRN proti terorismu. Analýza probíhala zejména formou řízených rozhovorů s příslušníky PČR, AČR i HZS a studium poskytnutých odborných a výcvikových publikací a brožur. Velkým přínosem byla i přítomnost na cvičení PČR, které bylo zaměřeno na taktiku boje v zastavěných oblastech. Další metodou je syntéza poznatků o terorismu ze zkušenosti odborníků a příslušníků PČR a AČR. Největším přínosem však bylo dotazování se lidí, kteří se s terorismem už setkali například v rámci zahraniční mise. Odborníci se shodují, že v současnosti je terorismus stále vnímán mnoha způsoby a tím se můžou lišit jednotlivé kroky proti terorismu v různých státech. Jednotné je však to, že terorismus je pro mnoho států velká hrozba, a tak stále vznikají další prevenční opatření i nové protiteroristické ozbrojené sbory a jednotky pro případný zásah proti terorismu nebo vykonávání cílené likvidace teroristických představitelů.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

10 TERORISTICKÝ ÚTOK NA ÚZEMÍ ČR

V rámci praktické části se práce zaměří na teroristický útok na území ČR a standardní předpokládanou reakci především PČR za pomoci dalších složek IZS. Teroristický útok může mít mnoho charakterů a podob a odlišné průběhy. Pojem je to velmi široký a způsoby provedení jsou různé. Avšak teroristické útoky v Evropě od roku 2000 se dají rozdělit na dva nejčastější způsoby provedení teroristického útoku. První způsob a zároveň i nejčastější ve světě jsou atentáty většinou pomocí bombových útoků. Druhý velmi častý způsob, který se objevuje v Evropě, je násilné obsazení určitého objektu nebo oblasti společně s určitým počtem rukojmí z řad civilního obyvatelstva. Takové násilné převzetí objektu vykonávají ozbrojení teroristi, proti kterým je nutno vyslat speciálně vycvičený útvar. V praktické části této práce půjde zejména o rozbor zásahu na druhý způsob teroristického útoku na území ČR. Posouzení reakce IZS na takový teroristický útok, práci PČR a spolupráci dalších orgánů. V této práci je pominuto, že by teroristi po svém aktu spáchali sebevraždu, jak to bývá v případě islámských teroristů. Pomocí rukojmí budou chtít vyjednat o cestě bez odporu do bezpečné oblasti. Aktivní střelec a jeho střelba do bezbranných civilistů je v současném světě velmi častá událost, která je pak následována útekem, sebrání rukojmí nebo sebevraždou pachatele a PČR na tyto situace soustavně cvičí a připravuje se. Teroristický útok na území ČR lze chápat jako vznik krizové situace, která se podle krizového řízení ČR náležitě řeší. Cílem je vždy ochrana zdraví a života občanů, majetku, životního prostředí. Dále pak realizace obrany, bezpečnosti a ochrany chráněného území a v neposlední řadě minimalizace následků.

10.1 Sběr informací

Pokud se nepodaří teroristický útok předem odhalit, případně mu zabránit a dojde k jeho provedení, je nejdůležitější částí pro úspěšný zásah dostatek pravdivých informací. Jakmile dojde k teroristickému útoku, spustí se vlna telefonních hovorů na tísňové linky z oblasti útoku. V takových případech se snaží operátor tísňových hovorů získat co nejvíce důležitých informací. V minulosti se při takových incidentech stávalo, že selhala telefonní síť z důvodu velkého přetížení. Ze selhání telefonních sítí se poučilo mnoho států, a tak v současnosti jsou telefonní sítě stále zdokonalovány a vylepšovány a je předpoklad, že by určité větší přetížení sítě v dané oblasti měla telefonní síť vydržet. Je předpoklad, že při probíhající teroristickém útoku, budou civilisté nejčastěji vytáčet linku 158. Tedy tísňovou linku Policie České republiky. V rámci tohoto volání je ihned na místo vyslána

hlídka PČR, nejlépe prvosledová hlídka obohacena větší výzbrojí a balistickou ochranou, aby prověřila tísňové volání. Taky může PČR požádat příslušnou Městskou policii o vyslání hlídky do oblasti nebo v současném digitalizovaném světě použít kamery, pokud jsou v oblasti dostupné. Přijímání tísňových hovorů z oblasti teroristického útoku musí fungovat nepřetržitě, protože můžou z oblasti stále proudit důležité informace.

10.2 Monitoring situace

Informace o vzniklé krizové situaci tedy v tomto případě informace o provedeném teroristickém útoku, se začnou velice rychle hromadit a je nutné je začít vyhodnocovat, třídit, analyzovat a prověřovat. Z řad terorismu totiž můžou začít proudit desinformace, mnoho informací se začne opakovat a je třeba v takovém případě začít monitorovat vzniklou situaci. Začít řešit, jak situace vůbec vznikla, události, které situaci předcházely. Nastínění procesu teroristického útoku, aby bezpečnostní složky věděly, co se vlastně stalo. Činnosti samotných teroristů, co dělají, páchají, co chtějí udělat, jaké mají úmysly. Posouzení, jak velké je ohrožení zdraví, životů, majetku nebo životního prostředí. Je třeba stanovit odhad pravděpodobného reálného dalšího vývoje situace. Identifikovat, pokud je to možné, pachatele, kteří se dopouští teroristického aktu. Vytvořit návrh a realizaci preventivních opatření.

10.3 Zahájení řešení situace

Pro řešení krizové situace je třeba vydat tři důležitá rozhodnutí. Rozhodnutí vedoucího pracovníka o aktivaci pracoviště krizového řízení. Rozhodnutí vedoucího pracovníka o svolání odborné schůzky vybraných expertů v oblasti terorismu. Rozhodnutí vedoucího pracovníka o svolání krizového štábu příslušné obce nebo kraje.

Dále by vyslaná policejní hlídka měla udělat předběžný průzkum v oblasti a identifikovat případný teroristický akt a aktéry samotné, pokud to situace dovoluje. Když je teroristický útok potvrzen a je zjištěno obsazení budovy teroristy, je tato informace předána vyššímu velení PČR, které aktivuje síly a prostředky pro boj s terorismem. Tedy povolání zásahové jednotky kraje, ale v případě teroristického útoku je ihned vyslán Útvar rychlého nasazení, který je primárně určen na boj s terorismem. Hlídka samotná na místě může zakročít, pokud jí to situace umožní, ale pokud je teroristů více jak jeden, což je v takových situacích dost časté, tak hlídka většinou o dvou policistech ztrácí početní výhodu, která je velmi dů-

ležitá, a tak by se určitě nepouštěla do takové akce. Samotné velení by jim to stejně neumožnilo. Do oblasti jsou vyslány okamžitě další jednotky IZS včetně Zdravotnické záchranné služby a Hasičského záchranného sboru, dále především další hlídky a vybrané útvary PČR. Podle zákona č. 239/2000 Sb., je velitelem zásahu profesionální hasič. V případě teroristického útoku tomu tak není a velení zásahu přebírá vybraný příslušník Policie ČR.

10.4 Plánování řešení situace

Do této kapitoly patří zejména předběžná opatření. Probíhá prvotní vyhodnocení situace a společně s návrhem předběžných opatření je vydáno nařízení k realizaci předběžných opatření. U vzniklé situace, kde jsou teroristé zabarikádováni v objektu společně s rukojmími, je nezbytné zejména zajistit a izolovat okolí situace. Takže především z oblasti evakuovat civilní obyvatelstvo. Oblast zajistit, ohraničit a nepověřeným osobám zamezit vstup do oblasti. Z objektu by mohla být vedena teroristická střelba po bezpečnostních složkách nebo po civilistech samotných, kteří by nebyli v bezpečné oblasti. Při určení bezpečné oblasti je potřebné zvážit rizika. V blízkosti objektu se začnou pohybovat pouze ozbrojené bezpečnostní sbory. Dále se přeruší veškerá komunikace z objektu do okolí, aby si teroristé nemohli domlouvat další podporu zvenčí nebo si plánovat cestu úniku. Komunikace se v této fázi přeruší a naváže se pouze případná komunikace mezi teroristy a velitelským orgánem zásahu. Dále se v okolí uzavřou cesty a proběhne vytyčení cesty k zásahu pro další jednotky IZS. Plynulá doprava k zásahu a případné zásobování je velmi důležité. Současně proběhne zastavení přívodu plynu do objektu, případně do celé obydlené části. Taky se zrovna uzavře závěr vody, aby nebyli teroristé zásobováni vodou a vznikl tak třeba první důvod navázání komunikace. Elektřina se nechává zpravidla puštěna, aby nedošlo v objektu k panice rukojmích nebo zpanikaření samotných teroristů, kteří by začali zřejmě jako první střílet do rukojmích. K vyhození elektřiny může dojít až při samotném zásahu bezpečnostního ozbrojeného sboru do objektu.

Po prvotním vyhodnocení situace a realizaci předběžných opatření začne velitel zásahu vydávat úkoly jednotkám IZS přítomným na místě zásahu. Stanoví priority a především cíle. Provede se zajištění kritické infrastruktury. Dále velitel musí popsat identifikovaná kritická místa, odkud by se třeba teroristé mohli pokusit o útěk. Tyto místa musí být zajištěny. Dále jsou specifikovány negativní a pozitivní faktory a jsou zdůrazněny nutné předpoklady pro splnění úkolů.

Na veliteli zásahu pak i stojí vyhodnocení vzniklé situace a stanovení variant řešení. Velitel zásahu jednu variantu vybere a doporučí. Potom záleží na vyšším velení v tomto případě na velení PČR a na jejich schválení vybrané varianty řešení situace.

10.5 Realizace řešení situace

V této fázi probíhá celková analýza situace. Zejména tedy shromažďování a zpracovávání potřebných důležitých a pravdivých informací o vzniklé krizové situace. Krizová situace se celá zhodnotí v rámci prostředí, ohrožení, teroristů atd. Krizová situace se musí vnímat, že se může stále vyvíjet, takže reálné scénáře vzhledem k okolním aspektům možného vývoje situace jsou rozhodně na místě. Aby mohlo dojít k realizaci řešení situace, je nezbytné rozhodnutí vyššího velení PČR, které musí dat konečné rozhodnutí o variantě zásahu. Jakmile je jasná a rozhodnutá varianta zásahu, tak následuje vyčkání na správný moment zahájení operace proti teroristům. Před zahájením operace proběhne zpravidla kontaktování pachatelů, vyslechnutí požadavků a případné vyjednávání. V této fázi jsou však všechny ostatní jednotky IZS na svých místech, speciální útvar pro boj s terorismem je připraven k zásahu, zná priority a úkoly a je celkově zvolená, rozhodnutá a schválená varianta zásahu. Už se čeká pouze na pokyn k zásahu.

Vyjednávání

Vyjednávání je první možnou aktivovanou činností proti teroristickému útoku na místě zásahu. Pokud teroristický útok neznamena masové zabíjení civilistů, bombové a sebevražedné útoky, kde je vyjednávání už nepotřebné a zvolí se zřejmě cílená likvidace a okamžitá eliminace, aby se minimalizovaly škody. Vyjednávání je zpravidla aktivováno ve chvíli, kdy teroristi vyhrožují zahájením útoku nebo po svém již vykonaném činu chtějí udělat další čin nebo v posledním případě už nestačí uniknout a zabarikádují se v objektu a vynucují si požadavky. Terorističtí příslušníci, pokud nedychtí po sebevraždě a smrti samotné, jak je známo například u islámských teroristů, ale chtějí přežít nebo se o to alespoň pokusit, hledají cestu přežití a možnost vyvážnutí ze situace pomocí rukojmí. Rukojmí jsou pro teroristy nástrojem k vyjednávání a možností k úniku ze situace.

V politice uplatňované proti terorismu v mnoha státech je jasně stanoveno, že s teroristy se nevyjednává a neuzavírají se žádné dohody. Zde se politika a standardní metoda proti terorismu rozchází. Pokud součástí teroristického útoku jsou rukojmí nebo potencionální oběti a následná vzniklá situace disponuje rukojmími, kterým hrozí zabití, je naprosto logické,

že bezpečnostní složky jsou nuceny začít vyjednávat, aby případně zachránily nevinné životy a odvrátily jejich smrt. Toto vyjednávání z pohledu bezpečnostních složek má za cíl především shromáždit informace, odvézt pozornost a minimalizovat ztráty na životech. Vyjednávání probíhá za přítomnosti velitele zásahu a samotné vyjednávání vede speciálně vyškolená osoba diplomatické komunikaci s psychologickým působením. Vyjednávání s teroristy rozhodně nedopouští, aby případní pachatelé unikli, i když vyjednávání to může ubírat cíleně i k tomuto. Například francouzská speciální protiteroristická jednotka GIGN nechala teroristy bez odporu odvézt z místa činu na letiště, kde čekalo teroristy vyžádané letadlo, které je mělo převézt do jiné země. Byla to ale past ze strany bezpečnostních složek, která zachránila několik rukojmí, které teroristi na místě činu zanechali a vzali s sebou pouze dva rukojmí. Letadlo bylo cíleně poškozené tak, že nešly ani nahodit motory. Celkově bylo letadlo vyhodnoceno jako mnohem přívětivější prostředí pro plánovaný zásah proti teroristům. Potom co vlezli teroristé do letadla, spustil se zásah ozbrojené jednotky GIGN na dané letadlo. Takže je třeba respektovat, když bezpečnostní složky začnou případně teroristům vyhovovat v jejich požadavcích. Je to vždy kvůli minimalizaci ztrát na civilistech.

11 ZÁSAH ÚTVARU RYCHLÉHO NASAZENÍ

Proti teroristické činnosti na území České republiky zasahuje primárně Útvar rychlého nasazení. Jednotka je speciálně vycvičena především na boj s tímto fenoménem. ÚRN využívá moderní vybavení a technologie ke svému úspěchu při zásahu. Nejdůležitější je však kvalita připravenosti a výcviku samotných členů útvaru.

Od velitele zásahu má zasahující jednotka určené cíle a taky předem určený postup objektem s předem určeným místem vniknutí do objektu. Zasahující ÚRN je připravený v případě potřeby eliminovat teroristy, pokud si to bude vyžadovat situace. Prioritou při takové situaci je rozhodně osvobození rukojmí a minimalizace jejich ztrát i za cenu eliminace teroristů. Avšak na druhou stranu musí být zásah řízen podle právního řádu České republiky. Pokud to situace dovolí, teroristy zadržet a zatknout a jednat s nimi podle trestního práva České republiky. Podle mezinárodního humanitárního práva (MHP) se všechny osoby v takové nebo podobné situaci rozdělují na příslušníky ozbrojených sil (combatants) a nebojující, což jsou především civilisté (noncombatants).

V tomto případě teroristického útoku, kdy se teroristi zabarikádovali v objektu společně s rukojmími, bude ÚRN pracovat ve dvou skupinách, což je zajišťovací a úderná skupina.

Zajišťovací skupina

Tato skupina má za úkol zajistit oblast kolem místa zásahu. S touto činností většinou pomáhá státní nebo obecní policie daného regionu. Kromě toho probíhá nasunutí specialistů jako jsou například odstřelovači, spojaři nebo různí technici. Podle toho, jaká specializace je potřebná. Zásah si může vyžadovat například odstřižení elektřiny pro vytvoření strategické výhody pro údernou skupinu nebo naopak nasvětlení oblasti a samozřejmě neustálé sledování, co se v zásahové oblasti děje. Tato skupina a její specialisté provádí případné zakročení nebo střelbu pouze na povolení velitelského orgánu, tedy velitele zásahu, který zásah řídí. Skupina většinou čítá desítky policistů a několik potřebných specialistů.

Úderná skupina

Tato skupina má za úkol provést zásah do dané oblasti, zneškodnění pachatele, záchranu rukojmí nebo zadržení zločince. Záleží na charakteru zásahu. Skupina má předem dané instrukce, podle kterých musí operovat. Úderná skupina může být rozdělena na několik úderných podskupin, pokud se na objekt bude zasahovat z více stran ve více než jedné

skupině. Úderná skupina se skládá z členů ÚRN a zpravidla jedna úderná skupina čítá 5 lidí. Každý má svůj účel, podstatu a funkci.

Složení úderné skupiny

Jak bylo řečeno, úderná skupina ÚRN se skládá standardně z pěti členů a postupuje ve formaci „zástup“.

První člen je tzv. pointman, který řídí celý postup a rozhoduje, jak bude skupina jednat. Kromě toho ukazuje nebo říká, co vidí před sebou pro informovanost celé skupiny. Tomuto členu může být v případě potřeby přidělen balistický štít. V tomto případě člen přichází o svou primární zbraň a jeho primární zbraní se stává právě balistický štít, který se společně s použitím sekundární zbraně stává účinným prostředkem pro postup ve stísněných prostorech a vytváří skupině velmi významnou ochranu ve směru postupu.

Druhý člen sebou nese především trhaviny, prostředky nebo zbraně pro případný násilný vstup do oblasti, budovy nebo konkrétní místnosti. Velmi známým takovým prostředkem je beranidlo. Ze zbraní například brokovnice nebo granátomet se speciální municí. Velmi využívaným prostředkem posledních let je i minikamera.

Třetí člen je velitel skupiny. Jeho úkolem je především udržovat radiové spojení s velitelstvím zásahu a případné další instrukce velení přenášet do činnosti skupiny.

Čtvrtý člen je nosičem další použitelné munice. Jako je například dýmovnice a jiné druhy granátů. Kromě toho nese větší množství standardní užívané munice na příslušném zásahu pro případné doplnění a taky základní zdravotnický materiál.

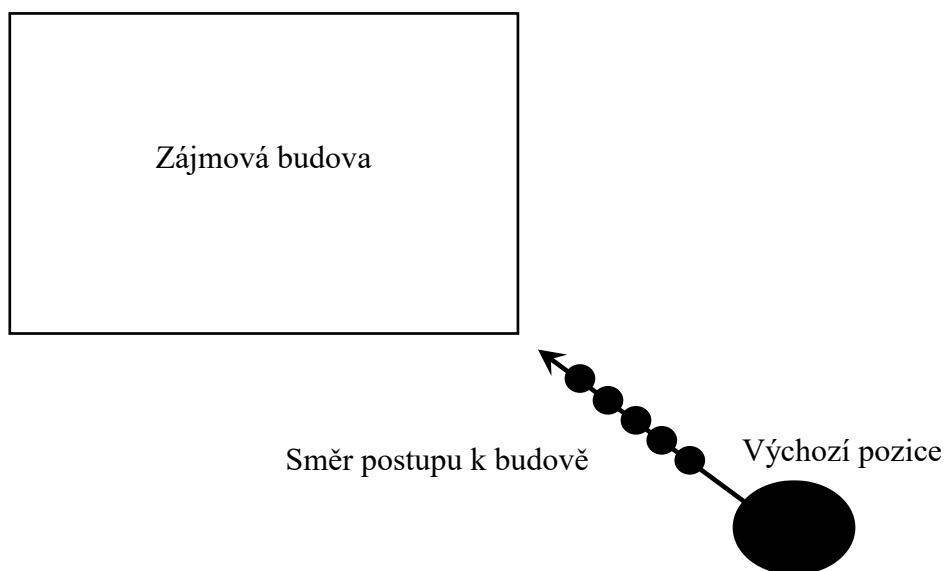
Pátý člen nevyniká ničím navíc, jeho úkolem je především uzavírat a zajišťovat záda skupiny.

Toto složení úderné skupiny původně pochází od zásahových sborů FBI, které poskytují školu a výcvik instruktorům ozbrojených složek z celého světa. Takové složení úderné skupiny je jedno z nejvíce používaných složeních jak policejních, tak armádních ozbrojených speciálních sborů, které se zaměřují na boj v zastavěných oblastech. Kromě pětičlenného složení se taky velmi používá tříčlenné složení úderné skupiny. To se ale Útvary rychlého nasazení už netýká a takové složení spíše využívají armády v jejich boji v zastavěných oblastech. Pětičlenná úderná skupina může být samozřejmě rozšířena o potřebné specialisty k zásahu. Pokud se jedná o velký objekt nebo komplex budov, může být vyslaných na zásah více úderných skupin.

11.1 Počátek zásahu

ÚRN je připravený na svých výchozích pozicích k provedení zásahu. Přípravenost útvaru nespočívá pouze ve vyčkávání na výchozí pozici. Přípravenost zahrnuje i předchozí kontrolu veškerého vybavení. Výstroj členů ÚRN musí obsahovat vše potřebné pro zásah. Je třeba kontrola radiového spojení s nadřízeným stupněm i uvnitř jednotky. Zbraně jsou nabité, zkontrolované a jsou připraveny ke střelbě. Pro případné selhání primární zbraně, má každý příslušník ÚRN ještě svoji osobní neboli záložní zbraň.

Jakmile přijde zahajovací rozkaz, spustí se operace. Úderná skupina vyrazí vpřed k určitému místu vniknutí. Podle prostředí a podmínek musí útvar uzpůsobit svůj pohyb k budově tak, aby nebylo jeho nasunování odhaleno teroristy. Nasunutí k budově spočívá v nenápadnosti. Teroristi by se neměli dozvědět, že se něco začalo dít, pokud by uviděli plně vyzbrojenou zasahující jednotku blížící se k budově, mohlo by okamžitě započít masové vraždění rukojmí, z toho důvodu je nasunutí k dané budově promyšleno tak, aby úderná skupina nebyla spatřena. Zpravidla se úderná skupina nasunuje na roh budovy. Nasunování na roh budovy se praktikuje zejména z hlediska, že zorné pole z oken a dveří budovy na roh budovy je většinou značně omezeno.

Obr. 4. Schéma postupu úderné skupiny k cílové budově. [Zdroj: vlastní]

Až se úderná skupina nasune k rohu budovy, tak už předem ví, po které straně budovy se bude pohybovat. Samozřejmě směrem k bodu vniknutí do budovy. Další pohyb je zpravidla veden u stěny budovy s maximální opatrností u dveří a oken především, což je pro jednotku nebezpečný prostor, odkud by mohla přijít nepřátelská palba, i když jsou tyto prostory hlídané zajišťovací skupinou v okolí zásahu. V tomto případě jsou zajišťovací skupinou zejména odstřelovači. Tohle je jeden ze způsobů nasunutí k objektu úderné skupiny, využívá se taky lanová technika pro případné vniknutí do budovy skrz okna nebo dveře ve vyšších patrech nebo vniknutí skrz střechu. Velmi často se využívá vniknutí úderných skupin do objektu z více bodů vniknutí. Postup úderné jednotky v objektu probíhá zpravidla ze spodních pater do vyšších nebo naopak z nejvyššího patra do spodních pater.

Každopádně jakmile úderná skupina dojde k místu vniknutí do budovy, musí dát signál veliteli zásahu skrz vysílačku nebo pomocí neverbální komunikace. V této fázi je třeba počítat s tím, že jakmile úderná skupina vnikne do objektu, bude nejspíše prozrazena. Terroristé totiž v takových případech většinou dveře barikádují různými věcmi, aby znemožnili vstup bezpečnostním složkám. Z toho důvodu je velmi často pro vstup do objektu využívána technika pro násilný vstup. Například beranidlo nebo výbušná prorážející zařízení. To však v případě, že úderná skupina bude ihned po vniknutí do objektu v kontaktu s nepřítelem. Jinak se snaží maximálně využívat nenápadnosti a neodhalenosti ve prospěch momentu překvapení. Uvnitř budovy potom následuje postup podle určité taktiky boje v uzavřených prostorech.

11.2 Taktika CQB/FIBUA

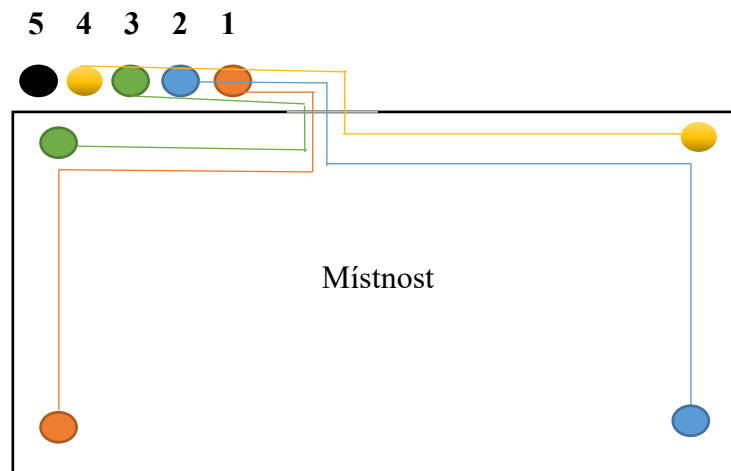
Tato taktika je plně využívána ozbrojenými sbory po celém světě včetně českého Útvaru rychlého nasazení. Je možné, že některé zdroje tuhle taktiku pojmenovávají jinak, například FIBUA, MOUT, ale jde v podstatě o totéž. Tuto taktiku používají útvary, sbory, jednotky, které se dostanou do boje v zastavěných oblastech tedy budovách a ulicích. Cílem taktiky CQB určitě není zabíjení. Střelba je vždy nejkrajnější možná varianta. Je to spíše jako reakce obrany proti střelbě nebo reakce na pokus o střelbu útočníka jak na členy komanda nebo na civilisty. Taktika CQB musí být soustavně cvičena a opakována. Kterákoliv budova představuje velmi složité prostředí, ve kterém členové útvaru musejí umět precizně pracovat a přizpůsobit se jemu. Taktika je celkově velmi komplexní záležitost propojená s mnoha dílčími činnostmi, což je například důkazní činnost. Základními prvky taktiky CQB jsou:

- moment překvapení,
- rychlost,
- agresivita
- bezpečnost.

Pro využití momentu překvapení se používají ruční signály, které musí členové komanda perfektně ovládat. Ruční signály slouží pro tichou a blízkou komunikaci ve skupině. Pokud bude pachatel nebo útočník zásah očekávat, pak je nutné moment překvapení nahradit rychlostí a agresivitou, což ve chvíli prozrazení je mnohdy velmi komplikované. Úderné skupiny vždy využívají do maximální možné míry neodhalenost, která ve správnou chvíli přejde v moment překvapení, který dokáže velmi výrazně napomoci k úspěšnému zásahu proti teroristům.

Princip rychlosti, především rychlého vstupu tzv. metodou záplavové vlny, je při obsazování objektů nebo určitých místností téměř nezbytností. Jedině přesilou a rychlým vstupem může jednotka v malých prostorech útočníky přečíslet, což je nejdůležitější pro zajištění protivníka „živého“ s minimalizací ztrát na straně zasahující jednotky. Pokud při vstupu identifikuje úderná skupina útočníka, který má v ruce zbraň a nejeví známky vzdání se, musí členové komanda jednat. Zde už záleží na útočnickovi, jestli se bude řídit přesně instrukcemi komanda a zbraň bezpečně odloží, přežije. Pokud udělá něco jinak, komando okamžitě reaguje. Stejně pokud komando identifikuje, že útočník ohrožuje rukojmí, je třeba ihned pohotově jednat.

Metoda záplavové vlny

Obr. 5. Metoda záplavové vlny. [Zdroj: vlastní]

Rychlost a moment překvapení musí být pro rychlou neutralizaci podmíněna i agresí. Agresí tak silnou, aby významně překonala potenciální agresi způsobenou odporem protivníků. Potenciál agrese musí přejít na stranu zasahující jednotky, aby teroristi z případného strachu začali dělat fatální chyby.

Posledním důležitým aspektem každého zásahu je bezpečnost. Bezpečnost je ze všeho na prvním místě. Znamená nejen dodržení principů taktiky CQB, jako je zajištění všech vstupů, například oken a dveří, ale především vzájemné zabezpečení jednotlivých členů skupiny mezi sebou (tzv. princip vzájemného krytí). Při postupu se zpravidla neustále udržuje zajištění 360 stupňů kolem jednotky. Při postupu je nezbytné, aby byla jednotka plně soustředěná a synchronizovaná. I přes excelentní ovládnutí taktiky CQB je stále na místě případná improvizace ve vzniklých situacích při boji s teroristy nebo jen při postupu v daném objektu.

V současnosti je tato taktika boje stále ve svém rozvoji. Boj v zastavěné oblasti je v současných konfliktech zcela běžný. Dodnes neexistuje nejlepší využívaná metoda boje v uzavřených prostorech. Každý preferuje něco jiného a postupy jednotlivých speciálních protiteroristických sborů se při taktice boje v uzavřených prostorech liší. [36, 52]

11.3 Závěr zásahu

V této fázi je předpokládáno, že jsou všichni útočníci zajištěni případně zlikvidováni. Zajištěnou budovu je třeba označit příslušným znakem v podobě barev podle NATO. Budova se označí zelenou, červenou, žlutou nebo modrou barvou. Zelená znamená kompletně zajištěná budova, červená znamená nezajištěnou budovu, modrá znamená, že se v budově nachází nástrahy ve formě nástražných výbušných systémů a žlutá znamená, že se v budově nachází raněné osoby. PČR by měla vynaložit maximální úsilí k tomu, aby byla budova a okolní oblast kompletně zajištěna včetně zadržení, případné zlikvidování teroristických útočníků.

Po úspěšném zásahu a zajištění budovy jsou v první fázi zajištěni viditelní teroristi a zbraně. Potom je řada na rukojmích, avšak jsou všichni bráni jako potenciální teroristi, protože se útočníci mohou skrývat mezi nimi a doufat, že se společně s rukojmími dostanou ven. Rukojmím je zabráněno opustit budovu, pokud jim nehrozí bezprostřední nebezpečí. Vytvoří se evakuační cesta z budovy ven, kde příslušníci komanda a další příslušníci PČR vytvoří koridor, kterým projde každá osoba, která se v budově nachází. Jakmile je umožněno rukojmím opuštění budovy, musejí projít právě tímto koridorem tvořeným policisty, kteří pečlivě prohlíží především tváře osob a hledají potenciální teroristy. V závěru tohoto zásahu by měla PČR mít veškeré sesbírané informace o útočnících, kolik se jich v budově nachází a policisté, kteří zasahují, znají už většinou jména i tváře všech útočníků, které jdou zadržet nebo zlikvidovat. Jakmile rukojmí dojdou do bezpečné oblasti, jsou předáni do péče zdravotnické záchranné služby a probíhá případné eskortování raněných do nemocnic. Do budovy, po zásahu ÚRN, mohou být povoláni policejní pyrotechnici, aby se prověřilo, jestli nebyly v budově umístěny výbušniny. Pokud jsou nalezeny výbušniny, případně jsou připevněny na rukojmích, je třeba povolat speciální pyrotechniky pro deaktivaci bomb.

Pokud jsou oběti ze vzniklé krizové situace, tak po zásahu, zajištění teroristů a evakuaci rukojmí jsou povoláni kriminalisté. Kriminalisté musí zajistit místo teroristického činu, zajistit případné oběti a začít příslušně vyšetřovat vzniklý případ, který vstupuje do kriminálního vyšetřování s nejvyšší prioritou. Místo činu zůstane tedy i po zásahu a odsunu jednotek IZS stále uzavřeno, protože bude probíhat vyšetřování, které může trvat i několik dní.

12 POUŽÍVANÉ PROSTŘEDKY

Prostředky využívané příslušníky útvaru jsou velmi důležitou součástí. Členovi komanda v současnosti nestačí pouze kvalitní výcvik a znalosti a dovednosti, díky kterým na bojišti působí. Nezbytnou součástí pro současný boj jsou prostředky, s nimiž se působí na bojišti. Používané prostředky lze rozdělit do dvou skupin. První skupina je výstroj, pod kterou se rozumí to, co má člověk na sobě zejména pro svou vlastní ochranu. Druhá skupina je výzbroj, čímž se rozumí zbraně a další prostředky pro boj.

12.1 Výstroj

Následující text představuje pouze základní výstroj každého příslušníka Útvaru rychlého nasazení. Nikoliv kompletní výstroj příslušníka útvaru.

Helma MICH 2000

Helma MICH 2000 je vyrobena z kevlaru, což je velmi pevný materiál, který zajišťuje ochranu hlavy před případnými nárazy, letícími střepinami apod. URNA má na helmách většinou černý potah a každý člen má na svojí helmě svoje rozeznávací číslo. V budoucí modernizaci by se měla na helmách objevit montáž nvg rhino, což je montáž určená pro instalaci noktovizoru.

Headset Peltor

Tento headset disponuje velkými speciálními sluchátky na uši, které kromě radiového spojení zajišťují ochranu sluchu. Z levého sluchátka je veden mikrofon. Mají integrovaný zesilovač pro případné okolní zvuky. Headset je napojený na spínač, který vede k vysílače.

Taktické brýle Bollé x800T

Tyto brýle jsou součástí helmy, ale při zásahu si je příslušníci útvaru nasazují pro ochranu zraku. Brýle mají polykarbonátové sklo, které je vyměnitelné. Brýle splňují normy EN166:2001. Tyto normy zaručují určitou ochranu zraku.

Kukla

Kukla je další nedílnou součástí výstroje příslušníka útvaru. Je tvořena ze speciálního nehořlavého materiálu. Na druhou stranu je velmi prodyšná, aby mohla uživateli poskytovat bezproblémové dýchání. Je jedno otvorová. Kukla samozřejmě slouží i pro skrytí obličeje příslušníka útvaru.

Taktická vesta

Pojem taktická vesta je v současnosti velmi nepřesný. V dnešní době se už většina balistických vest nazývá nosič plátů. ÚRN používá určitou škálu nosičů balistických plátů. V černé barvě nebo v posledních letech v khaki barvě. Největší novinkou je nosič balistických plátů BN2013. Jedná se o první nosič použitý Útvarem rychlého nasazení, který pochází z české výroby. Konkrétně od firmy S.P.M. Liberec. Tento nosič stejně jako jiné, co používá ÚRN, poskytují úplnou balistickou ochranu. Tedy kromě zadního a předního místa pro balistický plát, má také kapsy pro umístění bočních plátů. Mezi další používané nosiče patří celosvětově známý CIRAS. Všechny nosiče samozřejmě disponují systémem „molle“, který poskytuje uživateli umístění na nosič širokou škálu pouzder, sumek a kapes. Na vestě, kromě nesené munice, se taky nachází radiostanice (vysílačka), nůž, granáty, slzný sprej, pouta, teleskopický obušek a další individuální vybavení.

Taktické rukavice

Rukavice jsou velmi důležitou částí výstroje. V boji se příslušníkům velmi potí ruce, což by bez rukavic mohlo znamenat horší manipulaci se zbraní. Kromě toho jsou rukavice tvořeny z nehořlavého materiálu a poskytují ochranu před nárazy a žářem. Rukavice mají silně vyztužené oblasti kloubů.

Taktický opasek

Nejedná se o opasek do kalhot. Jedná se o opasek většinou se systémem „molle“, který poskytuje umístění různých kapes, sumek a pouzder. Kromě toho se na opasku nachází karabina pro případné slaňování. Opasek je výrobcem testován a vyroben tak, aby při případném slaňování neselhal. Dále jde na opasku většinou vidět pouzdro na sekundární zbraň, tedy pistoli používanou útvarem. Pokud se pouzdro na sekundární zbraň nenachází na opasku, tak se nachází na stehenním pouzdře, které je zavěšeno právě na taktickém opasku. Varianta nošení pistolového pouzdra je na každém příslušníkovi zvlášť. Platí však, že sekundární zbraň musí mít člen Útvary rychlého nasazení neustále u sebe v době služby.

Chrániče kolen

Dříve se jednalo o individuální vybavení, dnes se jedná o povinnou výstroj. Chrániče kolen nejen, že zpevňují kolenní klouby, ale taky chrání kolena před neustálými nárazy.

Boty

Velmi důležitá součást výstroje jsou pevné boty. Boty jako další výstroj je fasovaná ze skladů zásobování. Největším dodavatelem bot k policii a armádě je česká firma Prabos.

Uniforma

Příslušníci Útvaru rychlého nasazení v současnosti nosí uniformu s maskovacím vzorem se specifickým označením. Dá se ale říct, že jde o obdobu amerického vzoru „digital“, který byl navrhnutý do městské zástavby. Vzor začala využívat americká armáda. Tento vzor časem přebralo mnoho útvarů, sborů a jednotek ve světě, které vedou boj v zastavěných oblastech. [36, 53]

12.2 Výzbroj

Výzbroj se obecně rozlišuje na:

- primární zbraně,
- sekundární zbraně,
- ostatní prostředky.

Primární zbraně jsou většinou dlouhé zbraně. Sekundární naopak krátké osobní zbraně.

Ostatní prostředky

Mezi ostatní prostředky se zařazují zejména granáty různého typu. Nejpoužívanější granáty útvarem jsou slzotvorné granáty RGSL-85 a FlashBang, tedy výbušky s ohlušujícím a oslepujícím účinkem P1 a P2-II (tzv. péčka). Dále velmi používané ostatní prostředky zahrnují beranidla, kladiva, páčidla a štípací kleště na zámky. Další používané ostatní prostředky jsou trhaviny.

Sekundární zbraně

Sekundární zbraně jsou nejvýznamnější součástí výzbroje. V mnoha případech se říká osobní zbraň. Tuto zbraň mají příslušníci Útvaru rychlého nasazení po celou dobu služby neustále u sebe, kromě několika výjimek. Zbraně jsou krátkého typu sloužící především pro osobní obranu.

Používané sekundární zbraně Útvarem rychlého nasazení jsou Glock 17, Glock 26 od rakouské zbrojovky. U Glocku se kapacita zásobníků pohybuje od 10 do 33 nábojů. Dále útvarem používá CZ75d Compact od české zbrojovky v Uherském Brodě.

Primární zbraně

Primární zbraně jsou nedílnou součástí výzbroje při zásahu nebo operaci. Primární zbraně jsou většinou ve větších rážích než sekundární zbraně a jsou tedy mnohem účinnějšími zbraněmi. Primární zbraně používané ÚRN je nejlepší rozdělit podle jejich ráže.

Ráže 9mm Luger

Ráže 9mm Luger je nerozšířenější pistolový náboj na světě. Tato ráže je stále nejpoužívanější ráží na světě, protože disponuje velmi dobrou průrazností. V ráži 9mm Luger používá ÚRN známou světovou zbraň MP5 od zbrojovky Heckler & Koch. MP5 je zatím stále standardní primární zbraň ÚRN. Tyto zbraně mají většinou stejnou ráži jako používané sekundární zbraně. Existuje mnoho druhů a poddruhů zbraně typu MP5 (například MP5K, MP5 SD, MP5K PDW). Také se začal objevovat samopal Scorpion EVO od české zbrojovky v Uherském Brodě. V současnosti je však ráže Luger vyhodnocována jako nedostatečná. Mnoho států v EU a jejich bezpečnostní ozbrojené sbory začínají spíše používat právě vyšší ráže primárních zbraní než ráže Luger a časem zřejmě tato ráže zůstane dostupná už pouze u pistolí. U českého ÚRN se však stále jedná o standardní ráži primární zbraně.

Ráže 5,56 x 45 NATO

V ráži 5,56mm NATO používá ÚRN především zbraň G36C a její další druhy. Tuto zbraň stejně jako zbraň MP5 vyrábí německá zbrojovka Heckler & Koch. Kromě těchto zbraní ÚRN také využívá lehký kulomet FN MINIMI, také známý pod označením Mk3. Ráže NATO je v současnosti nejvíce používaná ráže útočných pušek na světě.

Ráže 7,62 x 39 vz.43

V ráži 7,62mm ÚRN používá asi nejznámější zbraň v České republice a tím je samopal československé výroby pod označením SA-58. Lidově přezdíváný také jako „kosa“. Tento samopal používají ozbrojené útvary jak policie, tak armády. Samopal je využíván od roku 1959 až dodnes. Konstrukce samotného náboje vznikla v tehdejší Sovětské svazu. V současnosti je již po mnoha modernizacích a od původní verze samopalu, je dnešní SA-

58 využívaný Útvarem rychlého nasazení téměř nepoznatelný od původní první verze z roku 1959.

Ráže 40 x 46 mm

Zde jde už o granátometry, které jsou většinou dodávány se zbraněmi G36C. Granátometry je možno upevnit zesponu předpažbí zbraně pomocí RIS lišty. URNA používá dva typy granátometů. Jsou to HK69 a HK AG36.

Další výzbroj

Mezi další zbraně používané Útvarem rychlého nasazení patří brokovnice typu Benelli M-3T a vrhače granátů ráže 26,5mm, konkrétně vrhač granátů RV85. Vrhač granátů je speciální zbraň, která vystřelí projektil s dráždivou nebo kouřovou látkou takovou silou, že je schopen prorazit i slabší zeď. Další používanými zbraněmi jsou odstřelovací pušky. URNA používá tři základní ráže:

- .308 Winchester,
- .338 Lapua Magnum,
- .50 BMG (Browning Machine Gun).

Odstřelovací pušky samozřejmě používají speciálně vycvičení příslušníci Útvaru rychlého nasazení. Odstřelovači tohoto útvaru jsou využíváni při zajišťování okolí zásahu a následné podpoře úderné skupiny. Jsou taky využíváni při různých jiných akcích ať ochranného nebo průzkumného charakteru. [36, 54]

12.3 Používaná munice

Jak říká taktika CQB, není jejím úkolem zabít. ÚRN využívá speciální druhy munice. Tato munice má většinou za úkol paralyzovat nebo uvést do bezvědomí. Jedná se o různé projektily, nikoliv municí výbušnou a různé náboje určené k zabíjení. Nevztahuje se samozřejmě na odstřelovací pušky. Při teroristických aktivitách, kdy teroristi jsou většinou ozbrojeni balistickými a ochrannými vestami, které jsou na trhu volně dostupné a zbraněmi různých ráží, používá se speciální munice, která se lehce dostává skrz balistickou ochranu a nadělá velké škody uvnitř těla, ale už nevyjde z těla ven. Tato munice se používá z důvodů, aby neublížila okolním rukojmím a ostatním civilistům, jelikož teroristi většinou berou rukojmí, aby mohli po svém činu vyjednávat. Střely používané u PČR se zpravidla rozlišují na:

- celoplášťové,
- poloplášťové.

Střely využívané u PČR se liší zejména ve svém účinku. Poloplášťová střela způsobuje větší ranivost, když projde živou tkání. Celoplášťová střela má větší průraznost materiálem. Pokud celoplášťová střela vnikne do živé tkáně, nenadělá tolik škody, ale projde hlouběji do tkáně nebo dokonce i proletí tkání skrze ven.

V současnosti se nejvíce spekuluje mezi třemi rážemi pro primární dlouhé zbraně, které jsou určeny pro ozbrojené síly a bezpečnostní ozbrojené složky. Jedná se o ráži 9mm Luger, 5,56mm a 7,62mm. Následující tabulka ukazuje jednoduché srovnání. Opomíjí však například délku hlavně a další okolnosti, které mohou účinnost ráže výrazně ovlivnit.

Tab. 1. Srovnání zbraňových ráží. [Zdroj 55]

Ráže	Průměr střely [mm]	Hmotnost střely [g]	Rychlost střely [m/s]	Energie střely [J]
9mm Luger	9	8	340	426
5,56mm	5,56	3,95-5,18	772-930	1 700-1 830
7,62mm	7,62	9,33	838	3 275

U ráže 5,56mm jsou hodnoty v rozpětí, protože tyto náboje jsou laborované tak, aby měly vyšší výstřelový tlak a vyšší ústovou rychlost. V současnosti tyto náboje vyrábí celá řada výrobců. Opět je třeba zdůraznit, že jiné testování munice se může hodnotami lišit. Tabulka slouží především pro představu účinnosti stále nejpoužívanější střely 9mm Luger a jiných velmi používaných střel. To však dělá pouze fakt, že 9mm Luger je stále nejvíce upřednostňována ráže u pistolových zbraní.

Z tabulky vyplývá, že je zřejmé, proč má přezbrojování primárních zbraní z 9mm Luger na vyšší ráže smysl. Podle příslušníků PČR a jiných expertů v tomto oboru je ráže 9mm Luger v primárních zbraních nedostatečná. Pro pistolové zbraně naopak naprosto dostačující. Primární zbraně v ráži 9mm Luger za poslední roky vyřazuje například Německo, Belgie a další státy v Evropě. Česká republika a její přezbrojení bezpečnostních ozbrojených sborů je prozatím v nedohledu. Otázkou zůstává, jestli je to opravdu potřebné. Ráže 9mm Luger sice nemá takovou účinnost, jak vyšší ráže, ale vyšší ráže zbraně většinou znamená

větší a těžší zbraň, menší pohodlí při střelbě, horší manipulace. Rozhodnout ale může teroristická aktivita. V současnosti se alianční síly setkávají s plně ozbrojenými teroristy, kteří disponují silnými zbraněmi a kvalitní balistickou ochranou. V případě takových teroristů a jejich činností na našem území by zřejmě zbraně v ráži 9mm Luger jen těžko stačily, ale pro takový případ ÚRN disponuje i jinými zbraněmi ve vyšší ráži.

13 NÁVRHY A OPATŘENÍ

Na základě analýzy zásahu proti teroristickému útoku na území ČR a rozbor ÚRN lze poskytnout následující návrhy a opatření.

Provádět zásahy proti terorismu na více místech

Z minulosti je známo, že v případě dobře promyšlených teroristických útoků došlo k aktivitám na více místech najednou. Některé ohlášené teroristické akty byly falešné a měly záchranné jednotky zdržet. Nejen pro IZS České republiky by teroristický útok na více místech mohl znamenat obrovský problém.

Co se týče zásahových jednotek a jejich zásahu proti terorismu na více místech, musela by se dát stranou územní působnost. Kromě ÚRN mají většinou zásahové jednotky pouze krajskou působnost.

Provádět společný výcvik zásahových jednotek a sjednocení taktiky i vybavení

Tento návrh úzce navazuje na předchozí. Podle Koncepce rozvoje Policie ČR má většina zásahových jednotek přejít na celostátní působnost. Pro plynulejší a snadnější kooperaci a práci v terénu by určitě pomohlo provádět společné výcviky zásahových jednotek. Společný výcvik jednotek by sjednotil jejich postupy, taktiku a ideální by bylo sjednotit i jejich používanou výstroj a výzbroj, aby v případě kooperace při zásahu mohlo být prováděno společné dozbrojování, vzájemná radiokomunikace, neverbální komunikace atd.

Připravenost provádět zásah v prostředí ohroženém CBRN

V současné době se opět dost mluví o ZHN a jejich zneužití. Zbraně hromadného ničení se v rukách teroristů mohou stát mocným nástrojem. Kombinace terorismu s použitím ZHN je naprosto děsivá. PČR a ostatní složky by rozhodně neměly tuto skutečnost opomíjet a měly by na ní být připravené. V případě teroristického útoku, při kterém by byly použity i ZHN, je potřeba, aby ÚRN nebo jiná zásahová jednotka byla připravená zasahovat i v kontaminovaném prostředí s vhodnými PIO (prostředky individuální ochrany) a záchranné sbory byly připravené pomoci lidem v takových situacích.

Připravenost provádět zásah v noci a ve ztížených vizuálních podmínkách

Takovou připravenost vytvoří pouze pořízení vhodných technologických zařízení. Lidské oko bohužel ve tmě vidí velice špatně a omezeně. Ve ztížených vizuálních podmínkách je to stejné. Do tmy je ideální využívat přístroje nočního vidění neboli noktovizory.

V současnosti jich existuje celá řada, různé třídy a druhy. Na trhu s takovým zbožím však většinou platí, čím dražší, tím lepší. Na takových věcech by se ale nemělo šetřit a zásahové jednotky by měly disponovat kvalitními noktovizory, jelikož je předpoklad, že teroristický útok nebo jiná trestná činnost proběhne spíše ve večerních hodinách nebo v noci. Může být možnost nasvícení místa zásahu, ale to by bylo ve většině případů takticky nevýhodně pro zasahující jednotku proti teroristům. V dané situaci by taky šlo účelně odstránit elektřinu v oblasti místa zásahu, aby zasahující jednotka získala právě taktickou výhodu proti teroristům. Kromě noktovizorů existuje mnoho dalších taktických zařízení, které by při zásahu mohly velmi ulehčit práci zasahujícím jednotkám.

Provádět zásah za pomoci novodobé technologie

Už při monitoringu situace a dále plánování zásahu můžou být použity letecké drony. Drony jsou v současnosti velmi populární a se současnou technologií kamerových systémů, které může dron nést, může takové stálé sledování místa činu z výšky být velmi prospěšné k připravovanému zásahu. Takové drony se již u PČR objevují. Kromě leteckého dronu by mohly být využity i pozemní podstatně menší drony, které by se dokázaly nepozorovaně dostat do budovy a třeba jen odposlouchávat, co se v budově děje. Technologie jsou v současnosti na velmi vysoké úrovni a stále se provádí jejich zdokonalování. Správně využitá technologie může mít obrovský přínos pro složky IZS.

Provádět mezinárodní cvičení s jinými protiteroristickými sbory

V Evropě je celá řada protiteroristických sborů. Některé z nich mají s bojem proti terorismu už mnoho zkušeností a za sebou spoustu úspěšných zásahů. ÚRN a jejich cvičení, kurzy s jinými zahraničními protiteroristickými sbory by mohly být velmi prospěšné. Na druhou stranu, každý protiteroristický sbor má svou vlastní taktiku, specializace, koncepci, což může být pro společná mezinárodní cvičení zádrhel.

Do úderné skupiny zařadit taktického medika (Tactical medic)

V současnosti jsou i v České republice naplno rozběhlé kurzy Combat Life Saver (CLS). Tyto kurzy poskytuje Armáda České republiky. CLS kurz učí zachraňovat životy svých kolegů přímo na bitevním poli nebo jiných situacích. V AČR tento kurz podstupují zejména vojáci, kteří odjíždí na zahraniční mise. V současnosti je o kurz CLS zájem i z řad profesionálních hasičů, záchranářů i policie. Tato funkce jednoho z policistů může zachránit životy kolegů, kteří by zasahovali proti ozbrojeným teroristům.

ZÁVĚR

Terorismus i přes veškeré mezinárodní smlouvy, úmluvy a opatření stále existuje a provádí svou činnost. Mezinárodní spolupráce proti terorismu začíná spíše chabnout a jednotlivé státy se zaměřují na své vlastní prevenční kroky uvnitř svého státu místo toho, aby byl terorismus aktivně vyhledáván, identifikován a potlačován. Zejména v oblastech, kde se nejvíce objevuje (viz Obr. 1). Jednotlivé státy se začínají uzavírat sami do sebe i z důvodu migrace. To způsobuje, že se teroristické organizace rozšiřují a tím pádem se objevuje i více teroristických útoků především v oblastech konfliktu. V současnosti existují už tři otevřené konflikty s terorismem. V Sýrii, Afghánistánu a Nigérii.

Česká republika prozatím nebývá cílem teroristických útoků. Na to však v budoucnosti nelze spoléhat, a tak je potřeba, aby ČR byla připravená. V současnosti v EU se jako nejúčinnější stále jeví prevence proti terorismu. Česká republika má v současnosti problém s nedostatkem personálu u Policie ČR. Tento problém by měl být co nejdříve vyřešen, protože nedostatek policistů se může výrazně projevit ve zhoršení prevence proti terorismu a celkové bezpečnosti uvnitř ČR.

Co se týče samotné situace při teroristickém útoku na území České republiky, má PČR svůj Útvar rychlého nasazení, který je přednostně vycvičen právě na boj s terorismem. ÚRN je velmi dobře vycvičen. Avšak jejich používaná výstroj a výzbroj může být mnohem lepší. Použití moderních technologií by mohlo taky značně ovlivňovat zásahy. V budoucnosti by měl ÚRN především vyřadit ze standardní ráže primárních zbraní 9 mm Luger. Tato ráže pro primární zbraně je vyhodnocována nejen PČR jako zcela nedostatečná. ÚRN je i přes své nedostatky rozhodně schopen účinně zasáhnout proti případnému terorismu na území ČR.

Terorismus je tedy stálý globální problém celého světa. V některých oblastech dokonce roste jeho vliv a počet útoků. Naprosto nezbytná je stálá mezinárodní spolupráce v boji proti tomuto fenoménu. Důležitá je i prevence proti terorismu, která by měla především minimalizovat rozšiřování terorismu do jiných částí světa. Vývoj terorismu do budoucna je nejistý, je však předpoklad, že může být obohacován o nové prostředky. Česká republika nesmí hrozbu terorismu v žádném případě opomíjet.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] KRULÍK, Oldřich, Ivan MAŠEK a Otakar J. MIKA. *Fenomén současného terorismu*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta chemická, 2008. ISBN 978-80-214-3600-8.
- [2] FOLTIN, Pavel a David ŘEHÁK. *Historický vývoj terorismu* [online]. In: . [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <http://www.obranaastrategie.cz/filemanager/files/file.php?file=6263>
- [3] Historie terorismu: Od dýk zelotů až po sebevražedné útoky ve jménu boha. *Refresher* [online]. 31. května 2017 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <https://refresher.cz/43697-Historie-terorismu-Od-dyk-zelotu-az-po-sebevrazedne-utoky-ve-jmenu-boha>
- [4] PERLÍNOVÁ, Dominika. Připomeňte si největší teroristické útoky, spáchané v posledních třech letech v Evropě. *I Rozhlas* [online]. 17. srpna 2017 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/pripomente-si-nejvetsi-teroristicke-utoky-spachane-v-poslednich-trech-letech-v_1708172145_per
- [5] *Strategie Evropské unie pro boj proti terorismu* [online]. Brusel: Rada Evropské unie, 2005 [cit. 2017-10-22]. Dostupné z: files.svses.webnode.cz/200004812-ee477f0380/sturma.pdf
- [6] Terorismus. *Aktuálně* [online]. 2010 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/wiki/zahranici/terorismus/r~i:wiki:1089/>
- [7] MICHALÍK, Radek. *Protiteroristická politika EU a její problematické aspekty v mezinárodní spolupráci členských států EU po 11. září 2001*. Olomouc, 2009. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta.
- [8] *The European Union Counter-Terrorism Strategy*. [online]. Public Register of Council Documents. [cit. 2017-10-22]. Dostupné z: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/05/st14/st14469-re04.en05.pdf>.

- [9] FOLTIN, Pavel a David ŘEHÁK. Mezinárodní spolupráce v boji proti terorismu. *Obrana a strategie (Defence and Strategy)* [online]. 2007, **2007** [cit. 2018-04-24]. DOI: 10.3849/1802-7199. ISSN 12146463. Dostupné z: <http://www.obranaastrategie.cz/cs/aktualni-cislo-1-2007/clanky/mezinarodni-spoluprace-v-boji-proti-terorismu.html#.Wt8KfR6geUl>.
- [10] EICHLER, Jan. *Terorismus a války v době globalizace*. 2., dopl. vyd. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1790-9.
- [11] FILIPEC, Ondřej. *Fenomén terorismus: česká perspektiva*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2017. ISBN 978-802-4450-407.
- [12] *Global Terrorism Database* [online]. University of Maryland, College Park, MD 20740, USA 301.405.6600: University of Maryland, 2009 [cit. 2017-10-22]. Dostupné z: <https://www.start.umd.edu/gtd/>
- [13] ULRICHOVÁ, Kamila. *Hnutí Tálibán - jeho vývoj od vzniku po současnost*. Olomouc, 2015. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Přírodovědecká fakulta.
- [14] Boko Haram Fast Facts. *CNN* [online]. CNN, 2. dubna 2018 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2014/06/09/world/boko-haram-fast-facts/index.html>
- [15] Plynový útok v Sýrii. *Idnes* [online]. 8. dubna 2018 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/syrie-chemicke-zbrane-basar-asad-dak-zahranicni.aspx?c=A180408_071009_zahranicni_fer
- [16] Články k tématu: Skupina Abu Sayyafa. *Eurozpravy* [online]. [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <http://eurozpravy.cz/clanky-podle-stitku/skupina-abu-sayyafa-9626>

- [17] Drogové války udělaly z Mexika druhou nejnebezpečnější zemi na světě. *Česká rozhlas plus* [online]. 13. května 2017 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/drogove-valky-udelaly-z-mexika-druhou-nejnebezpecnejsi-zemi-na-svete-6517197>
- [18] FOLTIN, Pavel a David ŘEHÁK. Důvody realizace a formy terorismu. *OBRANA A STRATEGIE* [online]. 10. července 2007, **2005** [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: www.obranaastrategie.cz/filemanager/files/file.php?file=6291
- [19] HLAVINKA, Jan. *Analýza současných hrozeb terorismu v ČR*. Uherské Hradiště, 2016. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení.
- [20] VOSKA, Michal. Speciální jednotky - SWAT. *Policejní noviny* [online]. 8. června 2015 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <http://www.policejninoviny.cz/specialni-jednotky-swat.html>
- [21] *SEAL: Official Naval Special Warfare Website* [online]. [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <https://www.sealswcc.com>
- [22] BOPE - speciální policejní jednotky Brazílie. *Armyweb* [online]. 2016 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <https://www.armyweb.cz/clanek/bope-specialni-policejni-jednotky-brazilie>
- [23] SAS - Special Air Service. In: *Military-portál* [online]. 25. listopadu 2016 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <https://www.military-portal.cz/clanek/sas-special-air-service>
- [24] Protiteroristické jednotky v Evropě - přehled. *Policejní noviny* [online]. 29. října 2015 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <http://www.policejninoviny.cz/protiteroristicke-jednotky-prehled.html>
- [25] Spetsnaz: Russia's elite force. *BBC news* [online]. 28. října 2002 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/2369273.stm>

- [26] *Bezpečnostní strategie České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2015 [cit. 2018-04-24]. ISBN 978-80-7441-005-5. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>
- [27] Výroční zpráva BIS za rok 2016. *Bezpečnostní informační služba* [online]. Praha: Bezpečnostní informační služba, 2017 [cit. 2017-10-30]. Dostupné z: https://www.bis.cz/vyrocnizprava16e1.html?ArticleID=1136#2.5_Terrorismus
- [28] *Audit národní bezpečnosti* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Audit-narodni-bezpecnosti-20161201.pdf>
- [29] Zákon č. 110/1998 Sb. Ze dne 22. dubna 1998 o bezpečnosti České republiky. In. Sbíрка zákonů, Částka 39, s. 5386-5387. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>
- [30] BALABÁN, Miloš a Bohuslav PERNICA. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. Univerzita Karlova v Praze: Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-3150-9.
- [31] *Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2013 [cit. 2017-10-22]. Dostupné z: <https://www.databaze-strategie.cz/cz/mv/strategie/strategie-cr-pro-boj-proti-terorismu-od-roku-2013>
- [32] O Policii ČR. *Policie České republiky* [online]. [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>

- [33] Stupně ohrožení terorismem. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/cthh/clanek/stupne-ohrozeni-terorismem.aspx>
- [34] *Koncepce Policie České republiky do roku 2020 (aktualizace 2017)* [online]. Praha, 2017 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <http://www.ceska-justice.cz/wp-content/uploads/2017/04/Koncepce-rozvoje-Policie.pdf>
- [35] Policie České republiky - Útvar rychlého nasazení. *Policie České republiky* [online]. Policie ČR [cit. 2017-10-22]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/utvar-rychleho-nasazeni-policie-ceske-republiky-utvar-rychleho-nasazeni.aspx>
- [36] Zásahové jednotky ČR. *Útvar rychlého nasazení - fan stránky* [online]. [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <http://www.urna.tode.cz/zasahove-jednotky-v-cr/>
- [37] STEHLÍK, Eduard. *URNA - 30 let policejní protiteroristické jednotky*. Vaňourek Martin, 2011. ISBN 978-80-904588-2-6.
- [38] Výběrové řízení. *Útvar rychlého nasazení – fan stránky* [online]. [cit. 2017-04-05]. Dostupné z: <http://www.urna.tode.cz/vyberove-rizeni/>
- [39] Výcvik. *Útvar rychlého nasazení – fan stránky* [online]. [cit. 2017-04-05]. Dostupné z: <http://www.urna.tode.cz/vycvik/>
- [40] Úvodní slovo. *601. skupina speciálních sil generála Moravce* [online]. [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://www.601skss.cz/uvodni_slovo.html
- [41] Základní informace o 4. brigádě. *4. brigáda rychlého nasazení* [online]. [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: https://4brn.army.cz/?page_id=707
- [42] Dark Shadow 2017. *Armáda České republiky* [online]. 15. září 2017 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/odstartovalo-dark-shadow-2017--nejvetsi-cviceni-specialnich-sil--136804/>

- [43] Hradba 2018. *Armáda České republiky* [online]. [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?pgid=428>
- [44] 41. mechanizovaný prapor. *4. brigáda rychlého nasazení* [online]. [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: https://4brn.army.cz/?page_id=1053
- [45] 42. mechanizovaný prapor. *4. brigáda rychlého nasazení* [online]. [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: https://4brn.army.cz/?page_id=1058
- [46] 43. výsadkový prapor. *4. brigáda rychlého nasazení* [online]. [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: https://4brn.army.cz/?page_id=1061
- [47] 44. lehký motorizovaný prapor. *4. brigáda rychlého nasazení* [online]. [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: https://4brn.army.cz/?page_id=1063
- [48] JANKŮ, Martin. Problematika a principy uplatnění targeted assassinations v boji proti terorismu. *OBRANA A STRATEGIE* [online]. Universita Obrany, 15. června 2009, , 37-49 [cit. 2018-04-24]. DOI: 10.3849/1802-7199.09.2009.01.037-049. ISSN 1802-7199. Dostupné z: <http://www.obranaastrategie.cz/redakce/tisk.php?lanG=cs&clanek=35032&slozka=17481&xsekce=35025&>
- [49] Zákon č. 210/2008 Sb. Ze dne 28. května 2008 k provedení opatření k boji proti terorismu. In: Sbíрка zákonů, Částka 66, s. 2694-2696. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>
- [50] EU a boj proti terorismu. *Euroactiv* [online]. 2. října 2006 (aktualizace 2013) [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <http://euractiv.cz/factsheet/vnitro-a-spravedlnost/eu-a-boj-proti-terorismu/>
- [51] *NATO to Enhance Defense against Terrorism*. [online]. North Atlantic Treaty Organisation. [cit. 2017-10-22]. Dostupné z: <http://www.nato.int/docu/update/2004/05-may/e0506a.htm>.
- [52] Taktika CQB. *Diverzanti* [online]. [cit. 2017-04-05]. Dostupné z: http://www.diverzanti.cz/cl_cqb

- [53] Výstroj. *Urna.tode* [online]. [cit. 2017-04-05]. Dostupné z: <http://www.urna.tode.cz/vystroj/>
- [54] Výzbroj. *Urna.tode* [online]. [cit. 2017-04-05]. Dostupné z: <http://www.urna.tode.cz/vyzbroj/>
- [55] Nejrozšířenější ráže. *Gourmetovy stránky* [online]. [cit. 2018-04-25]. Dostupné z: <https://pmczech.webnode.cz/products/njrozsirenejsi-raze-kratkych-palnych-zbrani/>
- [56] *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030* [online]. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2014 [cit. 2018-05-05]. ISBN 978-80-86466-50-7. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Koncepce-ochrany-obyvatelstva-2020-2030_1_.pdf

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AČR	Armáda České republiky.
BIS	Bezpečnostní informační služba.
CQB	Close Quarter Battle – Boj na krátkou vzdálenost v uzavřeném prostoru.
CBRN	Chemical, biological, radiological and nuclear.
ČR	Česká republika.
EU	Evropská unie.
FIBUA	Fight In Built Up Areas – Boj v zastavěné oblasti.
HZS	Hasičský záchranný sbor.
IED	Improvised Explosive Device – Improvizované výbušné zařízení.
IZS	Integrovaný záchranný systém.
ISAF	International Security Assistance Force – Mezinárodní bezpečnostní podpůrné síly.
MOUT	Military Operations in Urban Terrain – Vojenské operace v městském terénu.
NKBT	Národní kontaktní bod pro terorismus.
NPC	Národní protidrogová centrála.
NATO	North Atlantic Treaty Organization – Severoatlantická organizace.
PČR	Policie České republiky.
PIO	Prostředky individuální ochrany.
ÚRN	Útvar rychlého nasazení.
ZHN	Zbraně hromadného ničení.
ZZS	Zdravotnická záchranná služba.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. Teroristické útoky od roku 1970 do roku 2015, jejich koncentrace a intezita. [Zdroj: 12]	19
Obr. 2. Struktura bezpečnostního systému ČR. [Zdroj: 56]	33
Obr. 3. Schéma zásahových jednotek v ČR. [Zdroj: 36]	37
Obr. 4. Schéma postupu úderné skupiny k cílové budově. [Zdroj: vlastní]	62
Obr. 5. Metoda záplavové vlny. [Zdroj: vlastní]	65

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Srovnání zbraňových ráží. [Zdroj 55].....	72
---	----